

I

(Kötelezően közzéteendő jogi aktusok)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 562/2006/EK RENDELETE

(2006. március 15.)

a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésére és (2) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) A Szerződés 62. cikkének 1. pontja alapján az olyan intézkedések elfogadása, amelyek célja annak biztosítása, hogy a személyeket a belső határok átlépésekor ne ellenőrizzék, az Unió azon célkitűzésének részét képezi, hogy a Szerződés 14. cikkében meghatározottaknak megfelelően olyan, belső határok nélküli térséget hozzon létre, amelyben biztosított a személyek szabad mozgása.
- (2) A Szerződés 61. cikkének megfelelően egy olyan térség létrehozását, amelyben a személyek szabadon mozoghatnak, egyéb intézkedéseknek kellene kísérnie. A Szerződés 62. cikkének 2. pontja által meghatározott, a külső határok átlépésére vonatkozó közös politika ilyen intézkedés.
- (3) A belső határok személyek által történő átlépésére és a külső határokon történő határellenőrzésre vonatkozó közös intézkedések elfogadásának tükröznie kell az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokat és különösen a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény ⁽²⁾ vonatkozó rendelkezéseit és a Közös kézikönyvet ⁽³⁾.

- (4) A külső határokon történő határellenőrzés tekintetében „egy közös kódex” létrehozása – főleg a közösségi vívmányok konszolidációja és fejlődése révén – a külső határok rendszeti igazgatására vonatkozó közös politika egyik alapvető összetevője, „Az Európai Unió tagállamai külső határainak integrált irányítása felé” című, 2002. május 7-i bizottsági közleményben meghatározottak szerint. Ezt a célkitűzést tartalmazza „Az Európai Unió tagállamai külső határainak igazgatására vonatkozó terv”, amelyet a Tanács 2002. június 13-án jóváhagyott, és amelyet az Európai Tanács 2002. június 21–22-i sevillai, illetve 2003. június 19–20-i thesszalóniki ülése támogatott.
- (5) A személyek határátlépésére vonatkozó közös szabályok meghatározása nem kérdőjelezi meg, és nem érinti az uniós polgárok és családtagjaik, valamint harmadik országok azon állampolgárai és családtagjaik szabad mozgáshoz való jogát, akik az egyrészt a Közösség és tagállamai, másrészt az említett országok között létrejött megállapodások értelmében az uniós polgárokkal azonos, szabad mozgáshoz való joggal rendelkeznek.
- (6) A határellenőrzés végrehajtása nem csupán azoknak a tagállamoknak az érdeke, amelyek külső határainál azt elvégzik, hanem valamennyi olyan tagállamé, amely belső határain megszüntette a határellenőrzést. A határellenőrzésnek elő kell segítenie az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelmet, és meg kell előznie a tagállamok belső biztonságát, közrendjét, közegészségügyét és nemzetközi kapcsolatait fenyegető veszélyeket.
- (7) A határforgalom-ellenőrzéseket az emberi méltóság teljes mértékű tiszteletben tartásával kell végezni. A határellenőrzést szakszerűen és tiszteltteljes módon kell végezni, és annak arányban kell állnia a megvalósítandó célkitűzésekkel.
- (8) A határellenőrzés nemcsak a határátkelőhelyeken történő, személyekre vonatkozó ellenőrzéseket és a határátkelőhelyek közötti határőrizetet foglalja magában, hanem a belső biztonsággal kapcsolatos kockázatok, valamint a külső határok biztonságával kapcsolatos lehetséges veszélyek elemzését is. Ezért meg kell állapítani a határátkelőhelyeken történő ellenőrzésekre és a határőrizetre irányadó feltételeket, kritériumokat és részletes szabályokat.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2005. június 23-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2006. február 21-i határozata.

⁽²⁾ HL L 239., 2000.9.22., 19. o. A legutóbb az 1160/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 191., 2005.7.22., 18. o.) módosított egyezmény.

⁽³⁾ HL C 313., 2002.12.16., 97. o. A legutóbb a 2133/2004/EK tanácsi rendelettel (HL L 369., 2004.12.16., 5. o.) módosított Közös kézikönyv.

- (9) A határátkelőhelyeken való túl hosszú várakozás elkerülése érdekében rendelkezést kell hozni a külső határokon történő ellenőrzések könnyítésére rendkívüli és előre nem látható körülmények esetén. A harmadik országbeli állampolgárok okmányainak rendszeres bélyegzése a határforgalom-ellenőrzések könnyítése esetén is kötelező. A bélyegzés lehetővé teszi a határátlépés időpontjának és helyének kétséget kizáró megállapítását, anélkül, hogy minden esetben megvizsgálják, hogy az úti okmányok ellenőrzésére vonatkozó valamennyi szükséges intézkedés megtörtént-e.
- (10) Ahol ezt a körülmények lehetővé teszik, a szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek várakozási idejének csökkentése érdekében, valamennyi tagállamban egységes jelekkel ellátott külön sávokat kell biztosítani a határátkelőhelyeken. Külön sávokat kell biztosítani a nemzetközi repülőtereken. Amennyiben célszerű és a helyi körülmények is megengedik, a tagállamoknak mérlegelniük kell külön sávok biztosítását a tengeri és a szárazföldi határátkelőhelyeken.
- (11) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a külső határokon folytatott ellenőrzési eljárások ne képezzenek jelentősebb akadályt a kereskedelem, valamint a társadalmi és kulturális csere tekintetében. E célból megfelelő számú személyzetet és erőforrásokat kell rendelkezésre bocsátaniuk.
- (12) A tagállamoknak, nemzeti joguknak megfelelően, ki kell jelölniük a határ-ellenőrzési feladatokért felelős nemzeti szolgálatot vagy szolgálatokat. Amennyiben egynél több szolgálat felelős ugyanabban a tagállamban, közöttük szoros és állandó együttműködésnek kell lenni.
- (13) A tagállamok közötti, a határellenőrzéssel kapcsolatos operatív együttműködést és segítségnyújtást a 2007/2004/EK rendelettel ⁽¹⁾ létrehozott, az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség irányítja és koordinálja.
- (14) Ez a rendelet nem sérti az általános rendőrségi hatáskörökben végzett ellenőrzéseket, valamint a belföldi repülőjáratok esetében végzett ellenőrzésekkel azonos biztonsági személyellenőrzéseket, a tagállamok azon hatáskörét, hogy a Közösségen belüli légi járaton utazó személyek kézi és feladott poggyászára, valamint a Közösségen belüli tengeri utazáson részt vevő személyek poggyászára alkalmazandó ellenőrzések és alakiságok megszüntetéséről szóló, 1991. december 19-i 3925/91/EGK tanácsi rendeletnek ⁽²⁾ megfelelően rendkívüli poggyászellenőrzéseket végezzenek, az úti vagy személyazonossági okmányok magánál tartására vonatkozó nemzeti jogot, illetve azt az előírást, hogy a személyeknek értesíteniük kell a hatóságokat az érintett tagállam területén való jelenlétükről.
- (15) A tagállamoknak arra is lehetőséget kell biztosítani, hogy a közrendjüket vagy belső biztonságukat fenyegető komoly veszély esetén ideiglenesen újra bevezessék a határellenőrzést a belső határokon. Az intézkedés kivételes jellegének és az arányosság elvének biztosítása érdekében meg kell állapítani az erre vonatkozó feltételeket és eljárásokat. A határellenőrzés belső határokon való ideiglenes újra bevezetésének alkalmazási körét és időtartamát ezen veszély elhárításához feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozni.
- (16) Egy olyan térségben, ahol a személyek szabadon mozoghatnak, a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításának kivételes esetnek kell maradnia. Kizárólag a határ átlépése miatt nem kell határellenőrzést végezni vagy alakiságokat bevezetni.
- (17) Rendelkezni kell olyan eljárásról, amely lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy kiigazítson egyes, a határellenőrzésre irányadó részletes gyakorlati szabályt. Az ilyen esetekben az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat ⁽³⁾ szerint kell meghozni.
- (18) Rendelkezni kell továbbá olyan eljárásról, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy értesítsék a Bizottságot a határellenőrzésre irányadó egyéb részletes gyakorlati szabályt érintő változásokról.
- (19) Mivel e rendelet célja, nevezetesen a személyek határátlépésére alkalmazandó szabályok megalkotása, közvetlenül érinti a külső és belső határookra vonatkozó közösségi vívmányokat, és azt a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározottak szerinti szubsidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben meghatározott arányosság elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.
- (20) Ez a rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelemmel van különösen az Európai Unió alapjogi chartája által elismert elvekre. E rendeletet a tagállamoknak a nemzetközi védelemre és a visszaküldés tilalmára (*non-refoulement*) vonatkozó kötelezettségeire tekintettel kell alkalmazni.
- (21) A Szerződés 299. cikkétől eltérően, e rendelet Franciaországnak és Hollandiának csak az európai területeire alkalmazható. A rendelet nem érinti a Ceutában és Melillában alkalmazott, a Spanyol Királyságnak az 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezményhez történő csatlakozásáról szóló okmányban meghatározottak szerinti különleges intézkedéseket ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról szóló, 2004. október 26-i 2007/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 349., 2004.11.25., 1. o.).

⁽²⁾ HL L 374., 1991.12.31., 4. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított rendelet.

⁽³⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽⁴⁾ HL L 239., 2000.9.22., 69. o.

- (22) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és a rendelet vagy annak alkalmazása rá nézve nem kötelező. Mivel ez a rendelet az Európai Közösséget létrehozó szerződés harmadik része IV. címének rendelkezései szerinti schengeni vívmányokra épül, az említett jegyzőkönyv 5. cikkével összhangban Dánia e rendelet elfogadásának időpontját követő hat hónapon belül dönt arról, hogy nemzeti jogában végrehajtja-e azt.
- (23) Izland és Norvégia tekintetében e rendelet a schengeni vívmányok rendelkezéseinek továbbfejlesztése az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Köztársaság közötti, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás ⁽¹⁾ értelmében, amely az említett megállapodás alkalmazására vonatkozó egyes rendelkezésekről szóló 1999/437/EK tanácsi határozat ⁽²⁾ 1. cikkének A. pontjában említett terület alá tartozik.
- (24) Meg kell állapodni arra vonatkozóan, hogy Izland és Norvégia képviselői részt vehessenek a Bizottságot végrehajtási hatáskörének gyakorlásában segítő bizottságok munkájában. A fent említett megállapodáshoz csatolt, az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti, az Európai Bizottságot végrehajtási hatáskörének gyakorlásában segítő bizottságokról szóló levélváltás ⁽³⁾ előrevetített egy ilyen jellegű megállapodást.
- (25) Svájcot illetően ez a rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között létrejött, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek – a 2004/849/EK ⁽⁴⁾ és a 2004/860/EK ⁽⁵⁾ tanácsi határozat 4. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben – az 1999/437/EK határozat 1. cikkének A. pontjában említett terület hatálya alá tartoznak.
- (26) Meg kell állapodni arra vonatkozóan, hogy Svájc képviselői részt vehessenek a Bizottságot végrehajtási hatáskörének gyakorlásában segítő bizottságok munkájában. A fent említett megállapodáshoz csatolt, a Közösség és Svájc közötti levélváltás előrevetített egy ilyen jellegű megállapodást.
- (27) E rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztése, amelyekben az Egyesült Királyság nem vesz részt a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről szóló, 2000. május 29-i 2000/365/EK tanácsi határozatnak ⁽⁶⁾ megfelelően. Az Egyesült Királyság ezért nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és a rendelet vagy annak alkalmazása rá nézve nem kötelező.
- (28) Ez a rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyeknek alkalmazásában Írország az Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezéseinek alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről szóló, 2002. február 28-i 2002/192/EK tanácsi határozatnak ⁽⁷⁾ megfelelően nem vesz részt. Írország ezért nem vesz részt a rendelet elfogadásában, és a rendelet vagy annak alkalmazása rá nézve nem kötelező.
- (29) E rendelet 1. cikkének első mondata, 5. cikke (4) bekezdésének a) pontja, a III. cím, a II. cím rendelkezései és azok mellékletei, amelyek a Schengeni Információs Rendszerre (SIS) vonatkoznak, a 2003-as csatlakozási okmány 3. cikkének (2) bekezdése szerinti, a schengeni vívmányokon alapuló, illetve azokkal egyéb módon összefüggő rendelkezéseknek minősülnek,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és alapelvek

Ez a rendelet biztosítja az Európai Unió tagállamai közötti belső határokat átlépő személyek határellenőrzések alóli mentességét.

Ez a rendelet meghatározza az Európai Unió tagállamainak külső határait átlépő személyek ellenőrzésére irányadó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „belső határok”:

- a) a tagállamok közös szárazföldi határai, beleértve az álló- vagy folyóvizeken áthaladó határokat is;

⁽¹⁾ HL L 176., 1999.7.10., 36. o.

⁽²⁾ HL L 176., 1999.7.10., 31. o.

⁽³⁾ HL L 176., 1999.7.10., 53. o.

⁽⁴⁾ Az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról, valamint egyes rendelkezések ideiglenes alkalmazásáról szóló, 2004. október 25-i 2004/849/EK tanácsi határozat (HL L 368., 2004.12.15., 26. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség nevében történő aláírásáról, valamint egyes rendelkezések ideiglenes alkalmazásáról szóló, 2004. október 25-i 2004/860/EK tanácsi határozat (HL L 370., 2004.12.17., 78. o.).

⁽⁶⁾ HL L 131., 2000.6.1., 43. o.

⁽⁷⁾ HL L 64., 2002.3.7., 20. o.

- b) a tagállamok belső légi járatok indítására és fogadására szolgáló repülőterei;
- c) a tagállamok tengeri, folyami és tavi kikötői, amelyek rendszeres kompjárat céljára szolgálnak;
2. „külső határok”: a tagállamok szárazföldi határai, beleértve az álló- vagy folyóvizeken áthaladó határokat, tengeri határokat és repülőtereket, folyami, tengeri és tavi kikötőket, amennyiben ezek nem belső határok;
3. „belső légi járat”: olyan, kizárólag a tagállamok területéről induló, illetve oda érkező légi járat, amely harmadik ország területén nem szakítja meg az útját;
4. „rendszeres kompjárat”: a tagállamok területén található, ugyanazon két vagy több kikötő közötti bármely kompjárat, amely nem köt ki a tagállamok területén kívül, és amely utasokat és járműveket szállít nyilvános menetrend szerint;
5. „a szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek”:
- a) a Szerződés 17. cikkének (1) bekezdése szerinti uniós polgárok, valamint harmadik országok azon állampolgárai, akik a szabad mozgás jogát gyakorló valamely uniós polgár családtagjai, és akikre az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ alkalmazandó;
- b) harmadik ország állampolgárai és családtagjaik állampolgárságtól függetlenül, akik az egyrészt a Közösség és tagállamai, másrészt az említett országok közötti megállapodások értelmében az uniós polgárokéval megegyező jogokat élveznek a szabad mozgás tekintetében;
6. „harmadik ország állampolgára”: bármely olyan személy, aki a Szerződés 17. cikkének (1) bekezdése szerinti nem uniós polgár, és akire e cikk 5. pontja nem vonatkozik;
7. „beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló személyek”: harmadik ország olyan állampolgára, aki a Schengeni Egyezmény 96. cikkének megfelelően és az abban meghatározott célok érdekében a Schengeni Információs Rendszerben („SIS”) figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll;
8. „határátkelőhely”: az illetékes hatóságok által a külső határok átlépése céljára engedélyezett átkelőhely;
9. „határellenőrzés”: a határon – e rendelet előírásainak megfelelően és annak alkalmazásában – végzett, a határforgalom-ellenőrzésből és határőrizetből álló tevékenység, kizárólag a határ átlépésére irányuló szándék vagy az átlépés esetén, minden más októl függetlenül;
10. „határforgalom-ellenőrzés”: a határátkelőhelyeken végzett ellenőrzés annak megállapítására, hogy a személyek, beleértve az azok birtokában lévő közlekedési eszközöket és tárgyakat, beléptethetőek-e a tagállamok területére, illetve elhagyhatják-e azt;
11. „határőrizet”: a határok őrzete a határátkelőhelyek között, valamint a határátkelőhelyeknek a hivatalos nyitvatartási időn túli őrzete, a határforgalom-ellenőrzés megkerülésének megakadályozása érdekében;
12. „elkülönített helyen történő ellenőrzés”: a megkezdett ellenőrzés folytatása, amelyet a valamennyi ellenőrzött személy ellenőrzésének helyétől elkülönített helyen végezhetnek;
13. „határőr”: olyan tisztviselő, akit a nemzeti joggal összhangban a határátkelőhelyen, az államhatáron vagy az államhatár közvetlen közelében teljesít szolgálatot, és aki e rendelettel és a nemzeti joggal összhangban határ-ellenőrzési feladatokat végez;
14. „fuvarozó”: bármely természetes vagy jogi személy, aki hivatalosan foglalkozik személyszállítással;
15. „tartózkodási engedély”:
- a) a tagállamok által a harmadik országok állampolgárai tartózkodási engedélye egységes formátumának megállapításáról szóló, 2002. június 13-i 1030/2002/EK tanácsi rendeletben⁽²⁾ megállapított egységes formátum szerint kiadott valamennyi tartózkodási engedély;
- b) a tagállamok által harmadik ország állampolgára számára kiadott minden olyan egyéb okmány, amely engedélyezi a területükön történő tartózkodást vagy az oda történő visszautazást, kivéve az a) pontban említett tartózkodási engedély iránti első kérelem vagy menedékjog iránti kérelem elbírálásának időtartamára kiadott engedélyeket;
16. „körutazást végző hajó”: olyan hajó, amellyel egy előre rögzített útiterv szerinti utazást tesznek, amely terv a különböző kikötőkben turisztikai tevékenységeket is tartalmazhat, és amelynek során alapvetően nem kerül sor utasok fel- és leszállására;
17. „sétahajózás”: sétahajó használata sportolási vagy turisztikai célból;
18. „part menti halászat”: a halászat olyan fajtája, melynek során a hajók naponta, vagy 36 órán belül visszatérnek a tagállamok területén lévő kikötőbe, anélkül hogy egy harmadik ország területén lévő kikötőbe befutnának;

⁽¹⁾ HL L 158., 2004.4.30., 77. o.⁽²⁾ HL L 157., 2002.6.15., 1. o.

19. „a közegészségügyi veszély”: bármely olyan betegség, amely az Egészségügyi Világszervezet Nemzetközi Egészségügyi Szabályzata szerint járvány lehetőségét rejt magában, valamint más fertőző betegségek vagy ragályos parazitás megbetegedések, ha a tagállamok állampolgáira vonatkozó védelmi rendelkezések hatálya alá tartoznak.

3. cikk

Alkalmazási kör

Ezt a rendeletet a tagállamok belső vagy külső határait átlépő minden személyre alkalmazni kell, az alábbiak sérelme nélkül:

- a) a szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek jogai;
- b) a menekültek és a nemzetközi védelmet kérők jogai, különösen a visszaküldési tilalom tekintetében.

II. CÍM

KÜLSŐ HATÁROK

I. FEJEZET

A külső határok átlépése és a beutazási feltételek

4. cikk

A külső határok átlépése

(1) A külső határokat csak a határátkelőhelyeknél és azok hivatalos nyitvatartási ideje alatt lehet átlépni. A nyitvatartási időt egyértelműen fel kell tüntetni azokon a határátkelőhelyeken, amelyek nem napi 24 órában tartanak nyitva.

A tagállamok a 34. cikknek megfelelően értesítést küldenek a Bizottságnak határátkelőhelyeik listájáról.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, a külső határok határátkelőhelyeken és a hivatalos nyitvatartási időben történő átlépésére vonatkozó kötelezettséggel szemben kivételek engedélyezhetők:

- a) a sétahajózással és a part menti halászattal kapcsolatban;
- b) a partra szálló tengerészek esetében, akik a hajókikötőben vagy a környező településeken tartózkodnak;
- c) egyének vagy csoportok esetében, különleges igény alapján, feltéve hogy rendelkeznek a nemzeti jogszabályokban előírt engedéllyel, és ez nem ellentétes a tagállamok közrendjével vagy belső biztonságával kapcsolatos érdekekkel;
- d) egyének vagy csoportok esetében egy előre nem látható szükséghelyzet bekövetkezése esetén.

(3) A (2) bekezdésben előírt kivételek vagy a védelemre vonatkozó nemzetközi kötelezettségeik sérelme nélkül a tagállamok a nemzeti joguknak megfelelően szankciókat vezetnek be a külső határoknak a megnyitott határátkelőhelyeken kívüli vagy azok hivatalos nyitvatartási idején kívüli jogellenes átlépésére. E szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

5. cikk

Beutazási feltételek harmadik országok állampolgárai számára

(1) Hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén a harmadik országok állampolgáira a következő beutazási feltételek vonatkoznak:

- a) érvényes, a határ átlépésére jogosító úti okmánnyal vagy okmányokkal rendelkeznek;
- b) érvényes vízummal rendelkeznek, amennyiben az szükséges a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ értelmében, kivéve ha érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkeznek;
- c) igazolják a tervezett tartózkodás célját és körülményeit, és megfelelő anyagi fedezettel rendelkeznek mind a tervezett tartózkodás időtartamára, mind pedig a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őket biztosan beengedik, illetve képesek ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani;
- d) nem állnak beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt a SIS-ben;
- e) nem jelentenek veszélyt a tagállamok közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, különösen nem állnak a tagállamok nemzeti adatbázisaiban szereplő ugyanezen okok miatt beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

(2) Az I. melléklet tartalmazza azon igazoló okmányok nem teljes körű felsorolását, amelyeket a határőr az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott feltételek teljesülésének ellenőrzése céljából harmadik országbeli állampolgároktól kérhet.

(3) A szükséges anyagi fedezetet a tartózkodás időtartamával és céljával összhangban, valamint az érintett tagállam vagy tagállamok szállás- és ellátási átlagköltségeinek figyelembevételével kell megállapítani, kedvező árú szálláshelyet véve alapul, és azt a tartózkodás napjainak számával szorozva.

⁽¹⁾ HL L 81., 2001.3.21., 1. o. A legutóbb a 851/2005/EK rendelettel (HL L 141., 2005.6.4., 3. o.) módosított rendelet.

A tagállamok által meghatározott referenciaösszegekről a 34. cikknek megfelelően értesítést küldenek a Bizottságnak.

A szükséges anyagi fedezet megléte igazolható a harmadik országbeli állampolgár birtokában lévő készpénzzel, utazási csekkel és hitelkártyával. A szükséges anyagi fedezet megléte igazolható támogatói nyilatkozattal is, amennyiben a nemzeti jogszabályok rendelkeznek ilyen nyilatkozatról, valamint a nemzeti jogszabályok által meghatározott, a meghívótól származó kötelezettségvállalási nyilatkozattal is, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a meghívónál tartózkodik.

(4) Az (1) bekezdéstől eltérően:

a) az (1) bekezdésben foglalt feltételeket nem teljesítő, de a tagállamok egyike által kiadott tartózkodási engedéllyel vagy visszautazásra jogosító vízummal – vagy, amennyiben szükséges, mindkettővel – rendelkező harmadik országbeli állampolgárok átutazás céljából be kell, hogy lépjenek a többi tagállam területére annak érdekében, hogy eljussanak annak a tagállamnak a területére, amely a tartózkodási engedélyt vagy visszautazásra jogosító vízumot kiadta, kivéve ha beutazás vagy átutazás megtagadására vonatkozó figyelmeztető jelzés hatálya alatt állnak azon tagállam nemzeti adatbázisában, amelynek külső határát át kívánják lépni;

b) az (1) bekezdésben foglalt feltételeket – annak b) pontja kivételével – teljesítő és a határátkelőhelyen megjelenő harmadik országbeli állampolgárok beutazása engedélyezhető a tagállamok területeire, amennyiben a határon a vízumok, köztük az átutazó tengerészek számára kibocsátandó vízumok határon történő kiadásáról szóló, 2003. február 27-i 415/2003/EK tanácsi rendeletnek ⁽¹⁾ megfelelően vízumot adnak ki számukra.

A határon kiadott vízumokról nyilvántartást kell vezetni.

Ha a vízum nem helyezhető el az okmányban, azt kivételesen az okmányba beillesztett külön lapra helyezik el. Ilyen esetben az érintett tagállam részéről el nem ismert úti okmány birtokosai részére a tagállamok által kiadott vízumok beillesztésére szolgáló űrlapok egységes formátumáról szóló, 2002. február 18-i 333/2002/EK tanácsi rendeletben ⁽²⁾ megállapított, a vízumok beillesztésére szolgáló űrlapok egységes formátumát kell használni;

c) valamely tagállam – humanitárius okból, nemzeti érdekből vagy nemzetközi kötelezettségek következtében – engedélyezheti az (1) bekezdésben említett egy vagy több feltételt nem teljesítő, harmadik országbeli állampolgárok belépését saját területére. Ha a harmadik országbeli állampolgár az (1) bekezdés d) pontjában említett figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll, a belépését engedélyező tagállamnak erről a többi tagállamot értesítenie kell.

II. FEJEZET

Külső határokon történő ellenőrzés és a beléptetés megtagadása

6. cikk

A határforgalom-ellenőrzések lefolytatása

(1) A határőrök a feladataik ellátása során kötelesek az emberi méltóságot teljes mértékben tiszteletben tartani.

A feladataik ellátása során hozott valamennyi intézkedésnek az ilyen intézkedésekkel elérni kívánt céllal arányosnak kell lennie.

(2) A határforgalom-ellenőrzések lefolytatása során a határőrök részéről tilos a személyek nem, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetése.

7. cikk

A személyek ellenőrzése a határátkelőhelyeken

(1) A külső határok átlépését a határőrök ellenőrzik. Az ellenőrzéseket e fejezetnek megfelelően hajtják végre.

Az ellenőrzések a határt átlépő személy birtokában lévő szállítóeszközökre és tárgyakra is kiterjedhetnek. Valamennyi végrehajtott átvizsgálásra az érintett tagállam nemzeti jogszabályait kell alkalmazni.

(2) Minden személyt minimum-ellenőrzésnek kell alávetni annak érdekében, hogy a be- vagy felmutatott úti okmányok alapján személyazonosságát megállapítsák. A minimum-ellenőrzés a jogszerű birtokost határátlépésre jogosító okmányok gyors és egyszerű ellenőrzéséből áll – amennyiben célszerű, technikai eszközök segítségével és a megfelelő adatbázisban található, kizárólag a lopott, a jogellenesen használt, az elvesztett vagy az érvénytelenített okmányokkal kapcsolatos információ felhasználásával –, annak megállapítására, hogy azok érvényesek-e, illetve találhatóak-e rajtuk hamisításra utaló jelek.

A szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek esetében az első albekezdésben említett minimum-ellenőrzés az alkalmazandó eljárás.

A szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek minimum-ellenőrzése során azonban, szűrőpróbaszerűen a határőrök lekérdezhetnek adatokat nemzeti és európai adatbázisokból annak érdekében, hogy egy adott személy nem jelent-e valós, közvetlen és kellően komoly veszélyt a tagállamok belső biztonságára, közrendjére vagy nemzetközi kapcsolataira, illetve veszélyt a közegészségügyre.

A 2004/38/EK irányelvben megállapítottaknak megfelelően, az ilyen lekérdezés eredménye nem veszélyeztetheti a szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyeknek az érintett tagállam területére történő beutazási jogát.

⁽¹⁾ HL L 64., 2003.3.7., 1. o.

⁽²⁾ HL L 53., 2002.2.23., 4. o.

(3) Harmadik országok állampolgárait be- és kiutazáskor alapos ellenőrzésnek kell alávetni.

a) A beutazáskor végrehajtandó alapos ellenőrzések magukban foglalják az 5. cikk (1) bekezdésében megállapított, a beutazási feltételeknek, valamint adott esetben a tartózkodást és jövedelemszerző tevékenység folytatását engedélyező okmányoknak az ellenőrzését. Ez részletes vizsgálatot tartalmaz, amely kiterjed az alábbiakra:

- i. annak vizsgálata, hogy a harmadik ország állampolgára rendelkezik-e a határátlépéshez szükséges érvényes, még le nem járt okmánnyal és adott esetben a szükséges vízummal vagy tartózkodási engedéllyel;
- ii. az úti okmány alapos átvizsgálása abból a szempontból, hogy találhatóak-e benne hamisításra utaló jelek;
- iii. az érintett harmadik országbeli állampolgár úti okmányában szereplő beléptető- és kiléptetőbélyegzőlenyomatok megvizsgálása annak ellenőrzésére – a beléptetés és kiléptetés dátumának összevetésével –, hogy az érintett személy nem lépte-e túl a tagállamok területén engedélyezett tartózkodás maximális időtartamát;
- iv. a harmadik országbeli állampolgár indulási és célországának, valamint a tervezett tartózkodás céljának vizsgálata, és szükség esetén a megfelelő igazoló okmányok ellenőrzése;
- v. annak vizsgálata, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik-e a tervezett tartózkodás időtartamának és céljának megfelelő, valamint a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őt biztosan beengedik, megfelelő fedezettel, illetve képes ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani;
- vi. annak vizsgálata, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár, a járműve és a birtokában lévő tárgyak nem jelentenek-e veszélyt valamely tagállam közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira. A vizsgálat a SIS-ben és a nemzeti adatállományokban tárolt, személyekre, és – amennyiben szükséges – tárgyakra vonatkozó adatoknak és figyelmeztető jelzéseknak, valamint a figyelmeztető jelzés esetén végrehajtandó intézkedésnek a közvetlen lekérdezését foglalja magában;

b) a kiutazáskor végrehajtandó alapos ellenőrzések a következőket foglalják magukban:

- i. annak vizsgálata, hogy a harmadik ország állampolgára rendelkezik-e a határátlépéshez szükséges érvényes okmánnyal;
- ii. az úti okmány vizsgálata abból a szempontból, hogy találhatóak-e rajta hamisításra utaló jelek;
- iii. lehetőség szerint annak vizsgálata, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár nem minősül-e valamely tagállam közrendjét, belső biztonságát, közegészségügyét vagy nemzetközi kapcsolatait veszélyeztető személynek;

c) a b) pontban említett kiutazáskor végrehajtandó alapos ellenőrzések a következőket is magukban foglalhatják:

- i. annak vizsgálata, hogy az érintett személy rendelkezik-e érvényes vízummal, amennyiben az szükséges az 539/2001/EK rendelet értelmében, kivéve ha érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezik;
- ii. annak vizsgálata, hogy az érintett személy nem lépte-e túl a tagállamok területén engedélyezett tartózkodás maximális időtartamát;
- iii. a SIS-ben és a nemzeti adatállományokban tárolt, a személyekre és tárgyakra vonatkozó figyelmeztető jelzések lekérdezése.

(4) Amennyiben a körülmények lehetővé teszik és a harmadik országbeli állampolgár ezt kéri, az ilyen alapos ellenőrzést a forgalomtól elkülönített helyen kell végezni.

(5) Az alapos, elkülönített helyen történő ellenőrzésnek alávetett harmadik országbeli állampolgárokat tájékoztatni kell az ilyen ellenőrzés céljáról és eljárásáról.

Ezek az információk az Unió minden hivatalos nyelvén, és az érintett tagállammal szomszédos ország vagy országok nyelvén (nyelvein) rendelkezésre állnak, és tájékoztatnak arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár kérheti az elkülönített helyen alapos ellenőrzést végző határőr nevének és szolgálati azonosítási számának, továbbá a határátkelőhely nevének és a határátlépés időpontjának megadását.

(6) A szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyeket a 2004/38/EK irányelvnek megfelelően ellenőrzik.

(7) A nyilvántartásba vételre kerülő információra irányadó részletes szabályokat a II. melléklet állapítja meg.

8. cikk

A határforgalom-ellenőrzés könnyítése

(1) A külső határokon végzett ellenőrzések rendkívüli és előre nem látott körülmények esetén könnyíthetők. Ilyen rendkívüli és előre nem látott körülményeknek kell tekinteni az olyan előre nem látható eseményeket, amelyek a forgalom olyan mértékű megnövekedéséhez vezetnek, hogy annak következtében a határátkelőhelyeken a várakozási idő túl hosszúvá válik, és már valamennyi személyzeti, létesítménybeli és szervezeti erőforrást kimerítették.

(2) Amennyiben a határforgalom-ellenőrzéseknek az (1) bekezdés szerinti könnyítésére kerül sor, a belépő forgalom ellenőrzésének alapvetően elsőbbsége van a kilépő forgalom ellenőrzésével szemben.

Az ellenőrzések könnyítésére irányuló döntést a határátkelőhely szolgálatban lévő határőr vezetője hozza meg.

Az ellenőrzések könnyítését csak ideiglenes jelleggel lehet elrendelni, az elrendelést megalapozó körülményekhez kell igazítani, és fokozatosan kell bevezetni.

(3) A harmadik országbeli állampolgárok úti okmányait a határforgalom-ellenőrzések könnyítése esetén is mind belépéskor, mind kilépéskor – a 10. cikknek megfelelően – bélyegezni kell.

(4) Valamennyi tagállam évente egy alkalommal jelentést nyújt be e cikk alkalmazásáról az Európai Parlamentnek és a Bizottságnak.

9. cikk

Külön sávok és a jelzőtáblákon szereplő információk

(1) A tagállamok külön sávokat biztosítanak, különösen a légi határátkelőhelyeken annak érdekében, hogy a személyek ellenőrzését a 7. cikknek megfelelően lehessen elvégezni. Az ilyen sávokat a III. mellékletben megállapított jelölésekkel ellátott jelzőtáblák segítségével kell megkülönböztetni.

A tagállamok külön sávokat biztosíthatnak tengeri és szárazföldi határátkelőhelyeiken, valamint a 20. cikket nem alkalmazó tagállamok közötti közös határaikon. Amennyiben a tagállamok külön sávokat biztosítanak e határokon, a III. mellékletben megállapított jelölésekkel ellátott jelzőtáblákat használnak.

A tagállamok a határt átlépő személyek forgalmának optimális lebonyolítása érdekében gondoskodnak arról, hogy a sávok jelzéssel való ellátása egyértelmű legyen – azokban az esetekben is, amelyekben a különböző sávokra vonatkozó szabályok alkalmazását a (4) bekezdés alapján felfüggesztik.

(2) a) A szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek jogosultak a III. melléklet A. részében található jelzőtáblával ellátott sáv használatára. Használhatják továbbá a III. melléklet B. részében található jelzőtáblával ellátott sávokat is.

b) Minden más személy a III. melléklet B. részében található jelzőtáblával ellátott sávot használja.

Az a) és b) pontban említett jelzőtáblákon szereplő jelzéseket azon a nyelven vagy nyelveken lehet feltüntetni, amelyet vagy amelyeket az egyes tagállamok megfelelőnek tartanak.

(3) A tengeri és szárazföldi határátkelőhelyeken a tagállamok a forgalmat különböző – személy- és tehergépjárművek és autóbuszok szerinti – sávokba terelhetik a III. melléklet C. részében szereplő jelzőtáblák használatával.

A tagállamok szükség szerint, a helyi körülményekre figyelemmel megváltoztathatják a jelzőtáblákon feltüntetett jelzéseket.

(4) Valamely határátkelőhelyeken a forgalom átmeneti egyenetlen eloszlása esetén az illetékes hatóságok a forgalom egyenetlenségének megszüntetéséhez szükséges időre felfüggeszthetik a különböző sávok alkalmazására vonatkozó szabályokat.

(5) A már meglévő jelzőtáblákat 2009. május 31-ig kell az (1), (2) és (3) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően átalakítani. Amennyiben a tagállamok az említett időpont előtt cserélik le a jelenlegi jelzőtáblákat vagy újakat állítanak fel, figyelembe kell venniük az említett bekezdésekben előírt jelzéseket.

10. cikk

Harmadik országbeli állampolgárok úti okmányainak bélyegzése

(1) A harmadik országbeli állampolgárok úti okmányait mind a belépéskor, mind pedig a kilépéskor rendszeresen bélyegezni kell. Belépéskor, illetve kilépéskor különösen a következő okmányokat kell bélyegzőlenyomattal ellátni:

- a) érvényes vízumot tartalmazó okmányok, amelyek a harmadik országbeli állampolgárokat határátlépésre jogosítják fel;
- b) harmadik ország olyan állampolgárának határátlépésre jogosító okmányai, akik valamely tagállam határán kiadott vízummal rendelkeznek;
- c) harmadik ország azon állampolgárainak a határátlépésre jogosító okmányai, akikre nem vonatkozik vízumkötelezettség.

(2) Harmadik országok azon állampolgárainak esetében, akik az Unió egy olyan állampolgárának családtagjai, akire a 2004/38/EK irányelv alkalmazandó, de akik nem rendelkeznek az említett irányelv 10. cikke által előírt tartózkodási kártyával, az úti okmányokat belépéskor vagy kilépéskor bélyegzőlenyomattal kell ellátni.

Harmadik országok azon állampolgárainak esetében, akik olyan harmadik országbeli állampolgárok családtagjai, akik rendelkeznek a szabad mozgás közösségi jogával, de ők maguk nem rendelkeznek a 2004/38/EK irányelv 10. cikke által előírt tartózkodási kártyával, az úti okmányokat belépéskor vagy kilépéskor bélyegzőlenyomattal kell ellátni.

(3) Belépéskor vagy kilépéskor nem kell bélyegzőlenyomattal ellátni a következő okmányokat:

- a) államfők, valamint magas rangú személyek úti okmányai, akiknek az érkezését hivatalosan, diplomáciai úton előre bejelentették;
- b) légi jármű-vezetői szakszolgálati engedélyek és a légi utas-kísérői szakszolgálati engedélyek;
- c) a valamely tagállamban a hajójukkal felkeresett kikötő területén tartózkodó tengerészek úti okmányai, kizárólag amíg hajójuk a kikötőben tartózkodik;
- d) a körutazást végző hajó azon személyzetének és utasainak úti okmányai, akikre nem vonatkozik a VI. melléklet 3.2.3. pontja szerinti határforgalom-ellenőrzés;
- e) Andorra, Monaco és San Marino állampolgárainak határátlépésre jogosító okmányai.

Harmadik ország állampolgárának kérésére kivételesen el lehet tekinteni a be- vagy kiléptetőbélyegző alkalmazásától, ha a bélyegzőlenyomat az érintettnek súlyos hátrányt okozna. Ebben az esetben a be- és kiutazást külön lapon, a személy nevének és útlevéle számának megjelölésével kell rögzíteni. Ezt a lapot a harmadik országbeli állampolgár megkapja.

(4) A bélyegzőlenyomatok elhelyezésére vonatkozó gyakorlati szabályokat a IV. melléklet tartalmazza.

(5) A harmadik országbeli állampolgárokat lehetőség szerint tájékoztatják arról, hogy a határőrök kötelesek úti okmányaikat mind belépéskor, mind kilépéskor bélyegezni, akkor is, ha az ellenőrzéseket – a 8. cikknek megfelelően – könnyítették.

(6) A Bizottság 2008 végéig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az úti okmányok bélyegzéséről szóló rendelkezések működéséről.

11. cikk

A tartózkodás időtartamára vonatkozó feltételeknek való megfelelés védelme

(1) Amennyiben a harmadik országbeli állampolgárok úti okmányaiban nem szerepel a beléptetőbélyegző lenyomata, az illetékes nemzeti hatóságok vélelmezhetik, hogy az úti okmány birtokosa nem, vagy már nem felel meg az adott tagállamban való tartózkodás időtartamára vonatkozó feltételeknek.

(2) Az (1) bekezdésben említett vélelem megdönthető, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár ezt hitelt érdemlő módon – például utazási jegy vagy a tagállamok területén kívül való tartózkodásának bizonyítására alkalmas eszköz útján – úgy bizonyítja, hogy a rövid tartózkodás időtartamára vonatkozó feltételek betartása megállapítható.

Ilyen esetben:

- a) amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a schengeni vívmányokat teljes egészében alkalmazó tagállamok valamelyikének területén tartózkodik, az illetékes hatóságok a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban úti okmányában bejegyzik, hogy mely időpontban és hol lépte át e tagállamok valamelyikének külső határát;
- b) amennyiben a harmadik országbeli állampolgár olyan tagállam területén tartózkodik, amelyre vonatkozóan nem került sor a 2003-as csatlakozási okmány 3. cikkének (2) bekezdésében említett határozat meghozatalára, az illetékes hatóságok a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban úti okmányában bejegyzik, hogy mely időpontban és hol lépte át e tagállam külső határát.

Az a) és b) pontban említett bejegyzéseken túl az érintett harmadik országbeli állampolgár részére a VIII. mellékletben foglalt formanyomtatvány állítható ki.

A tagállamok az e cikkben említett bejegyzésekre vonatkozó nemzeti gyakorlataikat illetően tájékoztatják egymást, a Bizottságot és a Tanács Főtitkárságát.

(3) Amennyiben az (1) bekezdésben említett vélelem megdöntése sikertelen, a harmadik országbeli állampolgárt az illetékes hatóságok kiutasíthatják az érintett tagállam területéről.

12. cikk

Határőrizet

(1) A határőrizet fő célja a jogellenes határátlépések megakadályozása, a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem, valamint a határt illegálisan átlépő személyek elleni intézkedések meghozatala.

(2) A határőrök a határőrizet ellátására álló vagy mozgó egységeket alkalmaznak.

Ezt az őrizetet oly módon kell végrehajtani, hogy az megakadályozza a személyeket a határátkelőhelyeken történő ellenőrzés megkerülésében, és visszatartsa őket ettől.

(3) A határátkelőhelyek közötti őrizetet a fennálló vagy várható kockázatoknak és veszélyeknek megfelelő létszámban és módszerekkel szolgálatot teljesítő határőrök végzik. Az őrizet végrehajtásának időszakát gyakran és váratlanul kell változtatni, hogy jogellenes határátlépés esetén állandó jelleggel fennálljon a tetten érés kockázata.

(4) Az őrizetet álló és mozgó egységek hajtják végre, akik feladataikat járőrözéssel, illetve az ismert vagy valószínűsített kockázatot jelentő helyen elhelyezkedve látják el azzal a céllal, hogy a határt jogellenesen átlépőket elfogják. A határőrizet technikai, azon belül elektronikai eszközök alkalmazásával is végrehajtható.

(5) A határőrizetre irányadó további szabályokat a 33. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban lehet elfogadni.

13. cikk

A beléptetés megtagadása

(1) Meg kell tagadni annak a harmadik országbeli állampolgárnak a tagállamok területére történő beléptetését, aki nem teljesíti az 5. cikk (1) bekezdésében megállapított valamennyi feltételt, és nem tartozik az 5. cikk (4) bekezdésében említett személyek közé. Ez nem érinti a menedéjogra és a nemzetközi védelemre, illetve a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadására vonatkozó különös rendelkezések alkalmazását.

(2) A beléptetés megtagadására csak megindokolt döntés alapján kerülhet sor, a megtagadás indokainak pontos megjelölésével. A döntést a nemzeti jog által felhatalmazott hatóság hozza meg. A döntés azonnal végrehajtható.

A beléptetés megtagadásáról szóló, pontosan megindokolt, megalapozott döntését az V. melléklet B. részében megállapított formanyomtatványon kell közölni, amelyet a nemzeti jog által a beléptetés megtagadására felhatalmazott nemzeti hatóság tölt ki. A kitöltött formanyomtatványt át kell adni az érintett harmadik országbeli állampolgárnak, aki e formanyomtatványon igazolja a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés kézhezvételét.

(3) Azok a személyek, akiknek a beléptetését megtagadták, jogorvoslattal élhetnek. A jogorvoslati eljárást a nemzeti jognak megfelelően kell lefolytatni. A harmadik országbeli állampolgár részére írásban rendelkezésére kell bocsátani azon kapcsolattartó helyek listáját, ahol információval tudnak szolgálni a nemzeti joggal összhangban a nevében eljárni jogosult képviselőkről.

A jogorvoslati kérelem benyújtásának nincs halasztó hatálya a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés végrehajtására.

Amennyiben a jogorvoslati eljárás eredménye szerint a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés megalapozatlan volt, a nemzeti jognak megfelelően nyújtott bármely kártérítés sérelme nélkül, az érintett harmadik országbeli állampolgár jogosult a beléptetést megtagadó tagállam által érvénytelenített beléptetőbélyegzőlenyomat, valamint egyéb érvénytelenítések pótlására és a megtett bejegyzések törlésére.

(4) A határőröknek biztosítaniuk kell, hogy az a harmadik országbeli állampolgár, akinek a beléptetését megtagadták, nem lép be az érintett tagállam területére.

(5) A tagállamok statisztikát készítenek azon személyek számáról, akiknek a beléptetését megtagadták, a megtagadás okairól, az érintett személyek állampolgárságáról és a határ típusáról (szárazföldi, légi vagy tengeri), amelynél a beléptetést megtagadták. A tagállamok e statisztikákat évente egy alkalommal továbbítják a Bizottságnak. A Bizottság a tagállamok által benyújtott statisztikákat összesített formában kétfévente közzéteszi.

(6) A beléptetés megtagadására irányadó részletes szabályokat az V. melléklet A. része tartalmazza.

III. FEJEZET

A határellenőrzéshez alkalmazott személyi állomány és eszközök, valamint a tagállamok közötti együttműködés

14. cikk

A határellenőrzéshez alkalmazott személyi állomány és eszközök

A tagállamok megfelelő létszámú személyi állományt és elegendő számú eszközt alkalmaznak, hogy a külső határokon történő ellenőrzéseket – a 6–13. cikknek megfelelően – oly módon hajtsák végre, amely hatékony, egységes és magas szintű ellenőrzést biztosít.

15. cikk

A határellenőrzések végrehajtása

(1) Az e rendelet 6–13. cikkében meghatározott határellenőrzést a határőrök e rendelet rendelkezéseivel és a nemzeti joggal összhangban végzik el.

E határellenőrzés elvégzése nem érinti a nemzeti jog által a határőrök számára biztosított és e rendelet hatályán kívül eső, büntetőeljárás megindítására vonatkozó jogkört.

A tagállamok biztosítják, hogy a határőrök szakképzett és megfelelően kiképzett szakemberek. A tagállamok a határőröket – különösen a feladataik elvégzéséhez szükséges – nyelvek tanulására ösztönzik.

(2) A tagállamok a 34. cikknek megfelelően megküldik a Bizottságnak a nemzeti jogok alapján a határellenőrzésért felelős nemzeti szolgálatok jegyzékét.

(3) Az eredményes határellenőrzés érdekében a tagállamok szoros, állandó együttműködést biztosítanak a határellenőrzésért felelős nemzeti szolgálatok között.

16. cikk

A tagállamok közötti együttműködés

(1) A tagállamok segítséget nyújtanak egymásnak, és állandó, szoros együttműködést tartanak fenn a határellenőrzés eredményes végrehajtása céljából, e rendelet 6–15. cikkével összhangban. A tagállamok minden ehhez szükséges információcserét elvégeznek.

(2) A tagállamok közötti, a külső határok ellenőrzésével kapcsolatos operatív együttműködést a 2007/2004/EK rendelettel létrehozott, a Tagállamok Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (a továbbiakban: Ügynökség) koordinálja.

(3) Az Ügynökség hatáskörének sérelme nélkül a tagállamok operatív szinten továbbra is együttműködhetnek a külső határokon a többi tagállammal és/vagy harmadik országokkal, beleértve az összekötő tisztviselők cseréjét, amennyiben ez az együttműködés kiegészíti az Ügynökség munkáját.

A tagállamok tartózkodnak minden olyan tevékenységtől, amely veszélyeztetheti az Ügynökség működését vagy céljainak megvalósítását.

A tagállamok tájékoztatják az Ügynökséget az első albekezdésben említett operatív együttműködésről.

(4) A tagállamok biztosítják a határellenőrzés előírásaira és az alapvető jogokra vonatkozó képzést. Ebben a tekintetben figyelembe kell venni az Ügynökség által létrehozott és továbbfejlesztett közös képzési követelményeket.

17. cikk

Közös ellenőrzések

(1) Azok a tagállamok, amelyek a 20. cikket a közös szárazföldi határaikra nem alkalmazzák, a közös határaikon olyan közös ellenőrzést végezhetnek az említett cikk alkalmazása kezdetének napjáig, amely esetében egy személy csak egy alkalommal állítható meg határforgalom-ellenőrzés céljából, a tagállamok 6–13. cikkéből származó egyéni kötelezettségének sérelme nélkül.

E célból a tagállamok kétoldalú megállapodásokat köthetnek.

(2) A tagállamok értesítik a Bizottságot az (1) bekezdésnek megfelelően kötött bármely megállapodásról.

IV. FEJEZET

A határforgalom-ellenőrzésekre vonatkozó különleges szabályok

18. cikk

A különböző határátkelőhely-típusokra és a külső határok átlépéséhez használt különböző közlekedési eszközökre vonatkozó különleges szabályok

A VI. mellékletben megállapított különleges szabályok a különböző határátkelőhely-típusokon végrehajtott ellenőrzésekre és a határátkelőhelyek átlépéséhez használt különböző közlekedési eszközökre vonatkozó ellenőrzésekre alkalmazandók.

Ezek a különleges szabályok az 5. és a 7–13. cikktől eltérő rendelkezéseket tartalmazhatnak.

19. cikk

A személyek egyes kategóriáinak ellenőrzésére vonatkozó különleges szabályok

(1) A VII. mellékletben megállapított különleges szabályok a személyek következő kategóriáira vonatkozó ellenőrzésekre alkalmazandók:

- a) államfők és küldöttségük tagjai;
- b) pilóták és légiszemélyzet;
- c) tengerészek;
- d) diplomata-, hivatali vagy szolgálati útlevéllel rendelkezők és nemzetközi szervezetek tagjai;
- e) határ menti ingázók;
- f) kiskorúak.

Ezek a különleges szabályok az 5. és a 7–13. cikktől eltérő rendelkezéseket tartalmazhatnak.

(2) A tagállamok – a 34. cikkel összhangban – megküldik a Bizottságnak a diplomáciai vagy konzuli képviselőkhez

akkreditált személyek és családtagjaik számára a tagállamok külügyminisztériumai által kiállított igazolványok mintáit.

III. CÍM

BELSŐ HATÁROK

I. FEJEZET

A határellenőrzés megszüntetése a belső határokon

20. cikk

A belső határok átlépése

A belső határokat bármely ponton át lehet lépni anélkül, hogy személyellenőrzésre kerülne sor, függetlenül az adott személy állampolgárságától.

21. cikk

Ellenőrzések a tagállamok területén

A határellenőrzés megszüntetése a belső határokon nem érinti a következőket:

- a) az egyes tagállamok illetékes hatóságai által a nemzeti jog alapján gyakorolt rendőrségi hatáskör, amennyiben az ilyen hatáskör gyakorlása nem a határforgalom-ellenőrzéssel azonos tartalmú; ez a határ menti területeken is érvényes. Az első mondat alkalmazásában a rendőrségi hatáskör gyakorlása különösen akkor nem minősül a határforgalom-ellenőrzéssel azonos tartalmúnak, ha a rendőri intézkedések:
 - i. célja nem a határellenőrzés;
 - ii. a közrendet érintő esetleges veszélyekkel kapcsolatos általános rendőrségi információk és tapasztalatok alapulnak, és különösen a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre irányulnak;
 - iii. előkészítésének és végrehajtásának módja egyértelműen eltér a külső határokon történő rendszeres személyellenőrzésektől;
 - iv. végrehajtására szűrőpróbaszerűen kerül sor;
- b) az egyes tagállamok jogszabályai alapján az illetékes hatóságok által, a kikötői vagy repülőtéri hatóságok, illetve fuvarozók által a kikötőkben és a repülőtereken elvégzett biztonsági személyellenőrzések, feltéve hogy az említett ellenőrzések az érintett tagállam területén belül utazó személyekre is vonatkoznak;
- c) a tagállamok számára biztosított az a lehetőség, hogy jogszabályban írják elő az iratok és okmányok birtoklására vagy magánál tartására vonatkozó kötelezettséget;

- d) a Schengeni Egyezmény 22. cikkének rendelkezései szerint harmadik országbeli állampolgárok azon kötelezettsége, hogy bejelentkezzenek, amikor egy adott tagállam területére lépnek.

22. cikk

A forgalom akadályainak megszüntetése a belső határok közötti határátkelőhelyein

A tagállamok megszüntetik a belső határokon a közúti határátkelőhelyeken zajló folyamatos forgalom valamennyi akadályát, különösen a nem kizárólag a közúti közlekedésbiztonság miatt elrendelt sebességkorlátozásokat.

Ugyanakkor a tagállamoknak készen kell állniuk az ellenőrzéshez szükséges feltételek biztosítására a határellenőrzés visszaállítására esetére.

II. FEJEZET

A határellenőrzés ideiglenes visszaállítása a belső határokon

23. cikk

A határellenőrzés ideiglenes visszaállítása a belső határokon

(1) A tagállamok a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély esetén legfeljebb 30 napos időtartamra – illetve a komoly veszély várható időtartamára, ha az meghaladja a 30 napos időszakot – visszaállíthatják az ellenőrzést a belső határokon a 24. cikkben vagy – vészhelyzetben – a 25. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően. A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának alkalmazási köre és időtartama nem lépheti túl a komoly veszély elhárításához feltétlenül szükséges mértéket.

(2) Amennyiben a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető veszély az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon túl is fennáll, az adott tagállam az (1) bekezdésben említettekkel megegyező okok alapján, valamint bármilyen új elem figyelembevételével legfeljebb 30 napos, megújítható időtartamra meghosszabbíthatja a határellenőrzést a 26. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően.

24. cikk

Az előrelátható események esetén követendő eljárás

(1) Amennyiben egy tagállam a 23. cikk (1) bekezdése szerint a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítását tervezi, erről haladéktalanul értesíti a többi tagállamot a Tanács keretében és a Bizottságot, és – amint rendelkezésre állnak – a következő információkat bocsátja rendelkezésre:

- a) a határellenőrzés tervezett visszaállításának okai, részletesen kifejtve azokat az eseményeket, amelyek komoly veszélyt jelentenek a közrendre vagy a belső biztonságra;

- b) a határellenőrzés tervezett visszaállításának alkalmazási köre, meghatározva a határellenőrzés tervezett visszaállításának helyét;

- c) a megnyitott átkelőhelyek neve;

- d) a határellenőrzés tervezett visszaállításának időpontja és időtartama;

- e) adott esetben a többi tagállam által meghozandó intézkedések.

(2) Az érintett tagállam értesítését követően, valamint a (3) bekezdésben előírt konzultációra tekintettel a Bizottság – a Szerződés 64. cikke (1) bekezdésének sérelme nélkül – véleményt nyilváníthat.

(3) Az (1) bekezdésben említett információkról, valamint a Bizottság által a (2) bekezdéssel összhangban nyilvánított véleményről a határellenőrzés visszaállítását tervező tagállam a többi tagállammal és a Bizottsággal konzultációt folytat, amelynek célja, hogy – amennyiben szükséges – megszervezzék a tagállamok közötti kölcsönös együttműködést, valamint hogy megvizsgálják, hogy az intézkedések arányban állnak-e a belső határokon történő ellenőrzés visszaállítására okot adó eseménnyel, és felmérjék a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető veszélyeket.

(4) A (3) bekezdésben említett konzultációra legalább tizenöt nappal a határellenőrzés visszaállításának tervezett időpontja előtt kerül sor.

25. cikk

Azonnali intézkedést igénylő esetekben követendő eljárás

(1) Amennyiben egy tagállam közrendje vagy belső biztonsága szempontjából azonnali intézkedésre van szükség, az érintett tagállam kivételesen és haladéktalanul visszaállíthatja a határellenőrzést a belső határokon.

(2) A határellenőrzést belső határain az (1) bekezdés értelmében visszaállító tagállam erről haladéktalanul értesíti a többi tagállamot és a Bizottságot, és rendelkezésre bocsátja a 24. cikk (1) bekezdésében említett információkat, valamint megadja ezen eljárás alkalmazásának indokait.

26. cikk

A belső határokon a határellenőrzés meghosszabbítása esetén követendő eljárás

(1) A tagállamok a belső határaikon történő határellenőrzést kizárólag a 23. cikk (2) bekezdésének rendelkezései szerint hosszabbíthatják meg, azt követően, hogy értesítették a többi tagállamot és a Bizottságot.

(2) A határellenőrzés meghosszabbítását tervező tagállam a többi tagállam és a Bizottság rendelkezésére bocsátja a belső határaikon történő határellenőrzés meghosszabbításának okával kapcsolatos valamennyi fontos információt. A 24. cikk (2) bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell.

27. cikk

Az Európai Parlament tájékoztatása

Az érintett tagállam vagy adott esetben a Tanács a lehető leghamarabb tájékoztatja az Európai Parlamentet a 24., 25. és 26. cikk szerint hozott intézkedésekről. Amennyiben egy tagállam a 26. cikk értelmében egymást követően harmadszor rendel el meghosszabbítást, az érintett tagállam – kérelemre – jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek a belső határokon történő határellenőrzés szükségességéről.

28. cikk

A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása esetén alkalmazandó rendelkezések

Amennyiben a belső határokon a határellenőrzés visszaállítására kerül sor, a II. cím vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

29. cikk

Jelentés a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról

Az a tagállam, amely a 23. cikk szerint visszaállította a határellenőrzést a belső határokon, megerősíti, hogy mely napon szünteti meg az ellenőrzéseket, valamint ugyanakkor vagy röviddel azt követően jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról, különösen hangsúlyozva az ellenőrzések végrehajtását és a határellenőrzés visszaállításának hatékonyságát.

30. cikk

A nyilvánosság tájékoztatása

A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására vonatkozó döntést átlátható módon kell meghozni, és erről a nyilvánosságot teljes mértékben tájékoztatni kell, kivéve ha nyomós biztonsági indokok támasztják alá az ezzel ellentétes cselekvést.

31. cikk

Titoktartási szabályok

Az érintett tagállam kérésére a többi tagállam, az Európai Parlament és a Bizottság tiszteletben tartja a határellenőrzés visszaállításával és meghosszabbításával kapcsolatban szolgáltatott információt, valamint a 29. cikk szerint elkészített jelentés bizalmas jellegét.

IV. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

32. cikk

A mellékletek módosításai

A III., IV. és VIII. melléklet a 33. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően módosítható.

33. cikk

A bizottság eljárása

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság (a továbbiakban: a bizottság) segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel annak 8. cikke rendelkezéseire, és feltéve, hogy az ezzel az eljárással összhangban elfogadott végrehajtási intézkedések nem módosítják e rendelet alapvető rendelkezéseit.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikke (6) bekezdésében megállapított határidő három hónap.

(3) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

(4) A már elfogadott végrehajtási intézkedések sérelme nélkül, az e rendeletben megállapított technikai szabályok és határozatok a (2) bekezdésben említett eljárással összhangban történő elfogadására vonatkozó rendelkezéseknek az alkalmazását az e rendelet hatálybalépésének időpontját követő négy évre fel kell függeszteni. Az Európai Parlament és a Tanács – a Bizottság javaslatára – a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárással összhangban megújíthatja az érintett rendelkezéseket, és ebből a célból a négyéves időszak lejártá előtt felülvizsgálhatja azokat.

34. cikk

Értesítések

(1) A tagállamok értesítik a Bizottságot:

- a) a tartózkodási engedélyek listájáról;
- b) a határátkelőhelyeik listájáról;
- c) a nemzeti hatóságok által évente meghatározott, a külső határok átlépéséhez szükséges referenciaösszegekről;
- d) a határellenőrzésért felelős nemzeti szolgálatok listájáról;
- e) a külügyminisztériumok által kiállított igazolványok mintáiról.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésnek megfelelően megküldött információkat az *Európai Unió Hivatalos Lapja* C sorozatában történő közzététel révén vagy bármely más megfelelő módon hozzáférhetővé teszi a tagállamok és a nyilvánosság számára.

35. cikk

Kishatárforgalom

Ez a rendelet nem érinti a kishatárforgalomra vonatkozó közösségi szabályokat és a kishatárforgalomra vonatkozó, hatályos kétoldalú megállapodásokat.

36. cikk

Ceuta és Melilla

E rendelet rendelkezései nem érintik a Ceuta és Melilla városára vonatkozó különleges szabályokat, a Spanyol Királyságnak az 1985. június 14-én, Schengenen kötött megállapodás végrehajtásáról szóló egyezményhez történő csatlakozási megállapodásának záróokmányában foglalt, a Spanyol Királyságnak a Ceuta és Melilla városáról szóló nyilatkozatában ⁽¹⁾ meghatározottak szerint.

⁽¹⁾ HL L 239., 2000.9.22., 73. o.

37. cikk

A tagállamok által közölt információk

A tagállamok 2006. október 26-ig értesítik a Bizottságot a 21. cikk c) és d) pontjával kapcsolatos nemzeti rendelkezésekről, a 4. cikk (3) bekezdésében említett szankciókról és a 17. cikk (1) bekezdésével összhangban megkötött kétoldalú megállapodásokról. E rendelkezések későbbi módosításait öt munkanapon belül kell bejelenteni.

A tagállamok által közölt információkat az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában teszik közzé.

38. cikk

A III. cím alkalmazásáról szóló jelentés

A Bizottság 2009. október 13-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a III. cím alkalmazásáról.

A Bizottság külön figyelmet fordít a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításából származó nehézségekre. Amennyiben szükséges, az ilyen nehézségek megoldására irányuló javaslatokat nyújt be.

39. cikk

Hatályon kívül helyezés

(1) Az 1985. június 14-én, Schengenben kötött megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 2–8. cikke 2006. október 13-tól hatályát veszti.

(2) Az (1) bekezdésben említett időponttól kezdve ugyancsak hatályukat veszti a következők:

a) a Közös kézikönyv a mellékletekkel együtt;

b) a Schengeni Végrehajtó Bizottság 1994. április 26-i (SCH/Com-ex (94) 1, rev 2), 1994. december 22-i (SCH/Com-ex (94) 17, rev 4) és 1995. december 20-i (SCH/Com-ex (95) 20, rev 2) határozata;

c) a közös konzuli utasítás 7. melléklete;

d) a határellenőrzés és a határőrizet végrehajtására vonatkozó egyes részletes rendelkezések és gyakorlati eljárások végrehajtási hatásköreinek a Tanács részére történő fenntartásáról szóló, 2001. április 24-i 790/2001/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾;

e) a Tanács 2004. április 29-i 2004/581/EK határozata a külső határátkelőhelyeken elhelyezett táblákon feltüntetendő jelzések minimumának megállapításáról ⁽²⁾;

f) a Tanács 2004. április 29-i 2004/574/EK határozata a Közös kézikönyv módosításáról ⁽³⁾;

g) a Tanács 2004. december 13-i 2133/2004/EK rendelete a tagállamok illetékes hatóságaira vonatkozó, a tagállamok külső határainak harmadik országbeli állampolgárok által történő átlépésekor az úti okmányok rendszeres bélyegzésének követelményéről, valamint a schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló schengeni egyezmény és a Közös kézikönyv rendelkezéseinek e célból történő módosításáról ⁽⁴⁾.

(3) A törölt cikkekre és a hatályon kívül helyezett jogi eszközökre történő hivatkozásokat e rendeletre történő hivatkozásként kell értelmezni.

40. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet 2006. október 13-án lép hatályba. A 34. cikk azonban az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban, az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően.

Kelt Strasbourgban, 2006. március 15-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
J. BORRELL FONTELLES

a Tanács részéről
az elnök
H. WINKLER

⁽¹⁾ HL L 116., 2001.4.26., 5. o. A 2004/927/EK határozattal (HL L 396., 2004.12.31., 45. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ HL L 261., 2004.8.6., 119. o.

⁽³⁾ HL L 261., 2004.8.6., 36. o.

⁽⁴⁾ HL L 369., 2004.12.16., 5. o.

I. MELLÉKLET

A beutazási feltételek teljesítését igazoló okmányok

1. Az 5. cikk (2) bekezdésében említett igazoló okmányok többek között a következők lehetnek:

a) üzleti út esetén:

- i. egy cég vagy hatóság meghívója üzleti, szakmai vagy szolgálati célú megbeszélésre, konferenciára vagy rendezvényre;
- ii. egyéb okmányok, amelyekből egyértelműen megállapítható az üzleti, szakmai vagy szolgálati kapcsolat;
- iii. vásárokra és kongresszusokra szóló belépőjegyek, amennyiben ilyen részvételre sor kerül;

b) tanulmányi vagy egyéb képzési célú utak esetén:

- i. oktatási intézménytől származó igazolás elméleti vagy gyakorlati képzésre és továbbképzésre való beiratkozásról;
- ii. diákigazolvány vagy a látogatott kurzusokról szóló igazolás;

c) turisztikai vagy magáncélú utazás esetén:

i. a szálláshellyel kapcsolatos igazoló okmányok:

- a meghívó személy meghívója vendégként tartózkodás esetén,
- szálláshelyet biztosító intézménytől származó igazolás vagy bármely egyéb, a tervezett szállást megnevező megfelelő dokumentum;

ii. az útvonallal kapcsolatos igazoló okmányok:

szervezett utazás lefoglalásának igazolása, illetve bármely egyéb, a tervezett útitervet megnevező megfelelő dokumentum;

iii. a visszatéréssel kapcsolatos igazoló dokumentumok:

menettérti vagy körutazásra érvényes jegy;

d) politikai, tudományos, kulturális, sport- vagy vallási rendezvények céljából, vagy egyéb okokból történő utazás esetén:

meghívók, belépőjegyek, jelentkezési lapok vagy programfüzetek, lehetőség szerint a meghívó szervezet nevének és a tartózkodás időtartamának feltüntetésével, illetve bármely egyéb, a látogatás célját megnevező dokumentum.

II. MELLÉKLET

Az információk nyilvántartásba vétele

Valamennyi határátkelőhelyen valamennyi szolgálati információt és bármilyen más fontos információt manuálisan vagy elektronikusan nyilván kell tartani. A nyilvántartásba veendő információnak különösen az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) a határforgalom-ellenőrzés elvégzéséért felelős határőr, valamint az adott szolgálatban részt vett egyéb tisztviselők neve;
 - b) a személyforgalom-ellenőrzésben a 8. cikknek megfelelően bevezetett könnyítések;
 - c) útlevelet vagy vízumot helyettesítő okmányoknak a határon történő kiadása;
 - d) őrizetbe vett személyek, valamint feljelentések (bűncselekmények és szabálysértések);
 - e) azon személyek, akiknek a beléptetését a 13. cikknek megfelelően megtagadták (a megtagadás okai és állampolgárság);
 - f) a be- és kiléptetőbélyegzők biztonsági kódja, a bélyegzőket bármely adott napon vagy szolgálati időszakban használó határőrök személyazonossága, valamint az elveszett és ellopott bélyegzőkkel kapcsolatos információk;
 - g) ellenőrzésnek alávetett személyek panaszai;
 - h) egyéb különösen fontos rendőrségi vagy büntetőjogi intézkedések;
 - i) rendkívüli események.
-

III. MELLÉKLET

A határátkelőhelyeken a sávokat jelölő jelzőtáblák mintája

A. RÉSZ

(¹)

(¹) Norvégia és Izland esetében nem szükséges az ország betűjele.

B. RÉSZ

**ALL
PASSPORTS**

C. RÉSZ

⁽¹⁾⁽¹⁾⁽¹⁾

⁽¹⁾ Norvégia és Izland esetében nem szükséges az ország betűjele.

**ALL
PASSEPORTS**

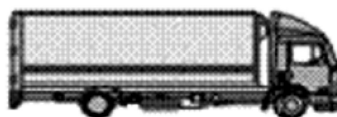
CARS

**ALL
PASSEPORTS**

BUSES

**ALL
PASSEPORTS**

LORRIES

IV. MELLÉKLET

Bélyegzőlenyomatok elhelyezése

1. A harmadik országbeli állampolgárok úti okmányait – a 10. cikkel összhangban – mind a belépéskor, mind pedig a kilépéskor rendszeresen bélyegezni kell. A bélyegzőkre vonatkozó előírásokat a Schengeni Végrehajtó Bizottság SCH/COM-EX (94) 16 rev és SCH/Gem-Handb (93) 15 (BIZALMAS minősítésű) határozata állapítja meg.
2. A bélyegzők biztonsági kódját egy hónapot meg nem haladó rendszeres időközönként meg kell változtatni.
3. A vízumkötelezettség alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok be- és kiléptetése esetén a bélyegzőlenyomatot lehetőség szerint úgy kell elhelyezni, hogy az fedje a vízum szélét, anélkül, hogy a vízumon található jelzéseknek vagy a vízumbélyeg biztonsági jelzéseinek az olvashatóságát befolyásolná. Ha több bélyegzőlenyomat elhelyezése szükséges (például többszöri beutazásra jogosító vízum esetében), úgy azokat a vízummal szemben lévő oldalon kell elhelyezni.

Ha ez az oldal nem használható, a bélyegzőlenyomatot közvetlenül a következő oldalon kell elhelyezni. A géppel olvasható sávot nem szabad lebélyegezni.

4. A tagállamok a határátkelőhelyeken használt beléptető- és kiléptetőbélyegzők biztonsági kódjaival kapcsolatos információcseréért felelős nemzeti kapcsolattartó helyeket neveznek ki, és erről tájékoztatják a többi tagállamot, a Tanács Főtitkárságát és a Bizottságot. A nemzeti kapcsolattartó helyeknek késedelem nélküli hozzáférést kell biztosítani az érintett tagállam külső határán használt közös beléptetői és kiléptetői bélyegzőkkel kapcsolatos információkhoz, és különösen a következőkre vonatkozó információkhoz:

- a) az a határátkelőhely, amely számára az adott bélyegzőlenyomatot kiadták;
- b) az adott bélyegző adott időben történő használatára kijelölt határőr személyazonossága;
- c) egy adott bélyegzőlenyomat biztonsági kódja adott időben.

A közös be- és kiléptetőbélyegzőkkel kapcsolatban a fent említett nemzeti kapcsolattartó helyeken keresztül lehet információt kérni.

A nemzeti kapcsolattartó helyek a kapcsolattartó pontokkal kapcsolatos változásokat, valamint az elveszett és elloptott bélyegzőkkel kapcsolatos információkat is haladéktalanul továbbítják a többi kapcsolattartó helynek, a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak.

V. MELLÉKLET

A. RÉSZ

A beléptetés megtagadására vonatkozó eljárások

1. A beléptetés megtagadásakor az illetékes határőr:
 - a) kitölti a beléptetés megtagadásához használt, a B. részben bemutatott formanyomtatványt. Az érintett harmadik országbeli állampolgár aláírja a formanyomtatványt és megkapja az aláírt formanyomtatvány másolatát. Abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár megtagadja az aláírást, a határőr az aláírás megtagadásának tényét a formanyomtatvány „megjegyzések” rovatában jelzi;
 - b) az útlevélbe elhelyez egy beléptetőbélyegző-lenyomatot és azt fekete okmánytintával, kereszttirányú áthúzással érvényteleníti, azzal szemközt a jobb oldalon szintén fekete okmánytintával beírja a beléptetés megtagadása okának/okainak megfelelő betűt/betűket, amelyeknek a felsorolását a fent említett, a beléptetés megtagadásához használt formanyomtatvány tartalmazza;
 - c) a 2. pontban említett esetekben a vízumot „ÉRVÉNYTELEN” bélyegzőlenyomattal megsemmisíti. Ilyen esetben a vízumbélyeg optikailag változó jelét, a „rejtett kép” biztonsági elemet, valamint a „vízum” szót kereszttirányú áthúzással érvényteleníteni kell az esetleges későbbi visszaélések megakadályozása érdekében. Erről az intézkedésről a határőr haladéktalanul értesíti a központi hatóságot;
 - d) minden beléptetés megtagadást nyilvántartásba vesz vagy rögzít, az érintett harmadik országbeli állampolgár személyi adatainak, állampolgárságának, a harmadik országbeli állampolgárok úti okmányainak adatai, a beléptetés megtagadásának oka és időpontja feltüntetésével.
2. A vízumot a következő esetekben kell megsemmisíteni:
 - a) ha a vízum birtokosa a SIS-ben beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll, kivéve ha a tagállamok egyike által kiadott vízummal vagy visszautazásra jogosító vízummal rendelkezik, és átutazás céljából kíván belépni, annak érdekében, hogy eljusson annak a tagállamnak a területére, amelyik az okmányt kiadta;
 - b) ha alapos okkal feltételezhető, hogy a vízumot csalárd módon szereztek.

Az a tény, hogy a harmadik ország állampolgára a határon nem tudja bemutatni az 5. cikk (2) bekezdésében említett egy vagy több igazoló okmányt, nem vezet automatikusan a vízum megsemmisítésére irányuló döntéshez.
3. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgárt, akinek a beléptetését megtagadták, fuvarozó szállította a határra, a helyileg illetékes hatóság:
 - a) a Schengeni Egyezmény 26. cikkével és az 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikkében foglalt rendelkezések kiegészítéséről szóló, 2001. június 28-i 2001/51/EK tanácsi irányelvvel ⁽¹⁾ összhangban utasítja a fuvarozót, hogy vegye át a harmadik országbeli állampolgárt, és haladéktalanul szállítsa vissza abba a harmadik államba, ahonnan elszállította őt, vagy abba a harmadik országba, amely a határátlépésre feljogosító okmányát kiadta, vagy egy olyan harmadik országba, amelybe beutazása biztosított, illetve találjon eszközt a visszaszállításához;
 - b) a visszaszállításig – a nemzeti jognak megfelelően és a helyi körülmények figyelembevételével – megteszi a megfelelő intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a harmadik országbeli állampolgárok, akiknek a beléptetését megtagadták, illegálisan beutazzanak.
4. Amennyiben valamely harmadik országbeli állampolgár esetében mind a beléptetés megtagadása, mind a letartóztatás indokolt, a határőrnek kapcsolatba kell lépnie a nemzeti joggal összhangban meghozandó intézkedésről dönteni jogosult hatóságokkal.

⁽¹⁾ HL L 187., 2001.7.10., 45. o.

B. RÉSZ

A határon a beléptetés megtagadásához használt formanyomtatvány

Állam neve Az állam betűjele (A hivatal neve) _____	
(1)	
A BELÉPTETÉS MEGTAGADÁSA A HATÁRON	
_____-én/-án _____ órakor _____ határátkelőhelyen	
alulírott _____ előtt megjelent: vezetéknév: _____ utónév: _____	
születési idő: _____ születési hely: _____ nem: _____	
állampolgárság: _____ lakóhely: _____	
a személyazonosító okmány típusa: _____ száma: _____	
kiállításának helye: _____ ideje: _____	
vízum száma: _____ típusa: _____ kiállító hatóság: _____	
érvényességi idejének kezdete: _____ vége: _____	
időtartama: _____ nap, kiállításokai: _____	
indulás helye: _____, az utazás módja: _____ (adja meg az igénybe vett közlekedési eszközt, pl. járatszám), tájékoztatjuk arról, hogy <i>(adja meg a hatályos nemzeti joggal kapcsolatos információkat)</i> értelmében az alábbi okok miatt az országba való beutazását megtagadtuk:	
☐ A) nem rendelkezik érvényes úti okmánnyal/okmányokkal ☐ B) hamis/hamisított úti okmánnyal rendelkezik ☐ C) nem rendelkezik érvényes vízummal vagy tartózkodási engedéllyel ☐ D) hamis/hamisított vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik ☐ E) nem rendelkezik megfelelő dokumentumokkal a tartózkodás céljának és feltételeinek igazolására. Nem tudta bemutatni a következő dokumentumo(ka)t: _____	
☐ F) az Európai Unió tagállamainak területén hat hónapos időtartamon belül már három hónapig tartózkodott	
☐ G) nem rendelkezik elegendő, a tartózkodás időtartamának és céljának megfelelő, illetve a származási vagy tranzitországra való visszatéréshez elegendő anyagi fedezettel	
☐ H) olyan személy, akire vonatkozóan beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést adtak ki ☐ a SIS-ben ☐ a nemzeti nyilvántartásban	
☐ I) Az Európai Unió egy vagy több tagállamának közrendjét, belső biztonságát, közegészségügyét vagy nemzetközi kapcsolatait fenyegető személy <i>(minden egyes tagállamnak meg kell adnia a beléptetés megtagadásának ilyen eseteire vonatkozó nemzeti jogszabályokkal kapcsolatos információkat)</i> .	
Megjegyzések Az érintett személy a nemzeti jog által előírtak szerint jogorvoslattal élhet a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés ellen. Az érintett személy megkapja e dokumentum egy példányát <i>(minden egyes államnak meg kell adnia a jogorvoslati jogra vonatkozó nemzeti jogszabályokkal és eljárással kapcsolatos információkat)</i> .	
Érintett személy	Az ellenőrzésért felelős tisztviselő

(1) Norvégia és Izland esetében nem szükséges az ország betűjele.

VI. MELLÉKLET

A különböző határátkelőhely-típusokra és a tagállamok külső határainak átlépéséhez használt különböző közlekedési eszközökre vonatkozó különleges szabályok**1. Szárazföldi határok****1.1. A közúti határforgalom ellenőrzése**

1.1.1. A személyforgalom hatékony ellenőrzése, a közúti forgalom balesetmentes és folyamatos lebonyolítása érdekében az átkelőhelyeken a legcélszerűbb forgalomszabályozást kell alkalmazni. A tagállamok, amennyiben szükséges, forgalomelterelésre és -korlátozásra vonatkozó kétoldali megállapodásokat köthetnek. Erről a 37. cikknek megfelelően tájékoztatják a Bizottságot.

1.1.2. A szárazföldi határokon a tagállamok – amennyiben szükségesnek tartják, és amennyiben a körülmények lehetővé teszik – külön ellenőrző sávokat működtethetnek egyes határátkelőhelyeken, a 9. cikkel összhangban.

A külön sávokat a tagállamok illetékes hatóságai rendkívüli körülmények között, vagy amennyiben forgalmi vagy infrastrukturális feltételek szükségessé teszik, bármikor megszüntethetik.

A tagállamok együttműködhetnek a szomszédos országokkal külön sávok kialakítása céljából a külső határok átkelőhelyein.

1.1.3. Fő szabály szerint a gépjárművel utazók az ellenőrzés alatt a gépjárműben maradhatnak. Azonban, ha a körülmények ezt indokolják, az utasokat fel lehet szólítani a járműből való kiszállásra. Az alapos ellenőrzést egy erre a célra kijelölt helyen kell lefolytatni, amennyiben a helyi körülmények ezt lehetővé teszik. A személyzet biztonsága érdekében az ellenőrzést lehetőség szerint két határőr végzi.

1.2. A vasúti határforgalom ellenőrzése

1.2.1. A külső határt átlépő vonatok utasait és személyzetét egyaránt ellenőrizni kell, beleértve az tehervonatokat vagy az üres szerelvényeket is. Az ellenőrzés végrehajtható:

- valamelyik tagállam területén található első érkezési vagy indulási vasútállomáson a peronon,
- a vonaton menet közben.

A tagállamok kétoldali megállapodásokat köthetnek ezen ellenőrzések végrehajtásának módjáról. Erről a 37. cikknek megfelelően tájékoztatják a Bizottságot.

1.2.2. Az 1.2.1. ponttól eltérően és a nagysebességű vasúti forgalom megkönnyítése érdekében a harmadik országból érkező nagysebességű vasút útvonalán fekvő tagállamok az érintett harmadik országokkal egyetértésben úgy határozhatnak, hogy a harmadik országból érkező vonatokon utazó személyek beléptetési ellenőrzését:

- vagy azokon a harmadik országbeli állomásokon végzik el, ahol utasok szállnak fel,
- vagy azokon – a tagállamok területén fekvő – állomásokon végzik el, ahol utasok szállnak le,
- vagy a vonaton, a tagállamok területén fekvő állomások között, menet közben végzik el, feltéve hogy az utasok az előző állomáson/állomásokon nem hagyják el a vonatot.

1.2.3. Amennyiben a harmadik országból érkező, a tagállamok területén több helyen megálló nagysebességű vonatok tekintetében a vasúti fuvarozó az útvonal hátralévő részén kizárólag a tagállamok területén történő utazás céljából szállít utasokat, az ilyen utasok beléptetési ellenőrzését a vonaton menet közben vagy az érkezési állomáson kell elvégezni, kivéve ha ellenőrzésüket az 1.2.1. vagy az 1.2.2. pont első francia bekezdése szerint már elvégezték.

Azokat az utasokat, akik a vonatot kizárólag az útvonal hátralévő, a tagállamok területén történő utazásra kívánják igénybe venni, a vonat indulása előtt egyértelműen tájékoztatni kell, hogy őket menetközben vagy az érkezési állomáson beléptetési ellenőrzésnek vetik alá.

- 1.2.4. Ellenkező irányú utazáskor a vonaton tartózkodó utasok kiléptetési ellenőrzését hasonló szabályok szerint kell elvégezni.
- 1.2.5. A határőr elrendelheti, hogy – szükség esetén a vonatot kísérő személyzet bevonásával – a megbúvárra alkalmas rejtékhelyeket átvizsgálják annak megállapítására, hogy azokban nem találhatók-e határforgalom-ellenőrzés alá tartozó személyek vagy tárgyak.
- 1.2.6. Amennyiben feltételezhető, hogy a vonaton bűncselekmény elkövetése miatt feljelentett vagy azzal gyanúsított személyek, vagy illegálisan beutazni szándékozó harmadik országbeli állampolgárok rejtőztek el, és a határőr saját nemzeti rendelkezéseivel összhangban nem intézkedhet, akkor értesítenie kell azokat a tagállamokat, amelyeknek a területe felé vagy területén a vonat közlekedik.

2. Légi határok

2.1. A nemzetközi repülőtereken végzett ellenőrzésekre vonatkozó eljárások

2.1.1. A tagállamok illetékes hatóságai biztosítják, hogy a repülőtér üzemeltetője megteszi a szükséges intézkedéseket a belső járatok utasforgalmának és a többi járat utasforgalmának fizikai elválasztására. E célból minden nemzetközi repülőtéren megfelelő infrastruktúrát kell kialakítani.

2.1.2. A határforgalom-ellenőrzés helyét az alábbiak szerint kell meghatározni:

- a) harmadik országból érkező járat utasait, akik belső légi járaton utaznak tovább, a harmadik országból érkező járat érkezési repülőterén beléptetési ellenőrzésnek vetik alá. Belső légi járat utasait, akik harmadik országba induló járaton utaznak tovább (átutazó utasok), az utóbbi járat indulási repülőterén kiléptetési ellenőrzésnek vetik alá;
- b) harmadik országokból érkező olyan légi járatok esetében, amelyek átszálló utasokat nem szállítanak, és a tagállamok repülőterein több alkalommal is leszállnak, miközben az utasok nem váltanak gépet, az alábbiak szerint kell eljárni:
 - i. a harmadik országból érkező vagy oda induló járatok utasait, akik a tagállamok területén megelőzőleg vagy utólag nem szállnak át, az érkezési repülőtéren beléptetési ellenőrzésnek, az indulási repülőtéren kiléptetési ellenőrzésnek vetik alá;
 - ii. az olyan, harmadik országból érkező vagy oda induló légi járatok utasait, amelyek a tagállamok repülőterein több leszállást hajtanak végre, miközben az utasok nem váltanak gépet (átszálló utasok), és feltéve, hogy kizárólag a tagállamok területén belüli utazásra a járatot az utasok nem vehetik igénybe, az érkezési repülőtéren beléptetési ellenőrzésnek, az indulási repülőtéren kiléptetési ellenőrzésnek vetik alá;
 - iii. amennyiben egy légitársaság a harmadik országból érkező, a tagállamok területén több leszállást végrehajtó járatok esetén az út hátralévő részére kizárólag a tagállamok területén történő utazásra utasokat vehet fel, úgy az utasokat az indulási repülőtéren kiléptetési, az érkezési repülőtéren beléptetési ellenőrzésnek vetik alá.

Azon utasok ellenőrzése, akik e közbülső leszállások alkalmával már a repülőgép fedélzetén tartózkodnak, és nem a tagállamok területén szálltak fel, a b) pont ii. alpontja szerint történik. A fordított eljárás érvényes azokra a légi járatokra, ahol a célszág egy harmadik ország.

2.1.3. A határforgalom-ellenőrzés általában nem végezhető a repülőn vagy a beszállókapunál, kivéve akkor, ha az a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése alapján indokolható. Annak biztosítása érdekében, hogy az utasokat a határátkelőhelyként kijelölt repülőtereken a 6–13. cikkben meghatározott szabályokkal összhangban ellenőrizzék, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a repülőtéri hatóságok megtegyék a szükséges intézkedéseket az utasforgalomnak az ellenőrzésre fenntartott létesítményekhez történő irányítására.

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a repülőtér üzemeltetője megtegye a szükséges intézkedéseket annak megakadályozására, hogy az általános forgalom elől elzárt területre, pl. a tranzitterületre, arra illetéktelenek lépjenek be, illetve azt elhagyják. A tranzitterületen általában nem végezhető ellenőrzés, kivéve akkor, ha az a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése alapján indokolható; ezen a területen különösen a repülőtéri tranzitvízum kötelezettsége alá tartozó személyek ellenőrzése végezhető annak megállapítására, hogy rendelkeznek-e ilyen vízummal.

2.1.4. Amennyiben egy harmadik országból érkező légi jármű *vis maior* vagy közvetlen veszély esetén, illetve hatósági utasításra határátkelőhelynek nem minősülő leszállóhelyen kénytelen leszállni, csak akkor folytathatja útját, ha a határőrség és a vámszervek engedélyét megkapja. Ugyanezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni, amennyiben egy harmadik országból érkező légi jármű engedély nélkül száll le. Az ilyen légi járműveken utazó személyek ellenőrzésére minden esetben a 6–13. cikket kell alkalmazni.

2.2. A kisrepülőtereken végrehajtott ellenőrzésekre vonatkozó eljárások

2.2.1. Biztosítani kell, hogy a személyeket azokon a repülőtereken is a 6–13. cikkben meghatározott szabályoknak megfelelően ellenőrizték, amelyek a vonatkozó nemzeti jog szerint nem rendelkeznek a nemzetközi repülőtér státussal („kisrepülőterek”), de amelyeken harmadik országból érkező vagy oda induló járatok tervezett útvonala keresztülhaladhat.

2.2.2. A 2.1.1. ponttól eltérően, a polgári légi közlekedés védelme területén közös szabályok létrehozásáról szóló, 2002. december 16-i 2320/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ sérelme nélkül, a kisrepülőtereken nem teszi szükségessé a belső légi járatok és nemzetközi járatok utasforgalmának fizikai szétválasztását biztosító megfelelő intézkedéseket. Továbbá, ha a forgalom nagysága nem igényli, a kisrepülőtéren nem kell folyamatosan határőröknek tartózkodni, amennyiben a szükséges személyzet megfelelő időben biztosítható.

2.2.3. Ha a határőrök jelenléte a kisrepülőtéren nem mindenkor biztosított, a kisrepülőtér igazgatójának megfelelő időben értesítenie kell a határőrséget a harmadik országból érkező vagy oda induló járatok le- és felszállásáról.

2.3. Magánrepülőgépen utazó személyek ellenőrzése

2.3.1. Harmadik országból érkező vagy oda induló magánrepülőgépek esetében a kapitánynak a felszállás előtt el kell juttatnia a rendeltetési tagállam vagy adott esetben az első beutazási tagállam határőrségének egy általános nyilatkozatot, amely többek között tartalmazza – a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény 2. mellékletével összhangban – a repülési tervet és az utasok személyazonosságára vonatkozó információkat.

2.3.2. Amennyiben egy harmadik országból érkező és valamely tagállamba tartó magánrepülőgép közbülső leszállást hajt végre más tagállamok területén, a beutazási tagállam illetékes hatóságai határforgalom-ellenőrzést végeznek, és a 2.3.1. pontban említett általános nyilatkozatot beléptetőbélyegző-lenyomattal látják el.

2.3.3. Amennyiben kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy egy járat harmadik ország területén való leszállás nélkül kizárólag a tagállamok területéről érkezik-e vagy oda tart-e, az illetékes hatóságoknak személyellenőrzést kell végrehajtaniuk a repülőtereken és kisrepülőtereken a 2.1–2.2. pontnak megfelelően.

2.3.4. A vitorlázó repülőgépek, szuperkönnyű repülőgépek, helikopterek, kizárólag rövid távolság megtételére képes kis repülőgépek és léghajók be- és kilépésére vonatkozó szabályokat a nemzeti jog, valamint megfelelő esetben kétoldalú megállapodás állapítja meg.

3. Tengeri határok

3.1. Általános ellenőrzési eljárások a tengeri forgalomban

3.1.1. A hajók ellenőrzését az érkezési vagy az indulási kikötőben a hajó fedélzetén, vagy a hajó közvetlen közelében, az e célra kijelölt területen kell elvégezni. Az ellenőrzés az erre vonatkozó megállapodások alapján menet közben is végrehajtható, vagy amikor a hajó eléri, illetve elhagyja egy harmadik ország felségterületét.

Az ellenőrzés célja annak biztosítása, hogy mind a személyzet, mind az utasok megfelelnek az 5. cikkben megállapított feltételeknek a 19. cikk (1) bekezdése c) pontjának sérelme nélkül.

3.1.2. A hajó kapitánya, vagy annak hiányában a hajótulajdonost a hajó felszerelésére vonatkozó köteletségével kapcsolatos minden ügyben képviselő személy vagy társaság („a hajótulajdonos képviselője”) két példányban listát készít a személyzetről és az utasokról. Legkésőbb a kikötőbe érkezéskor a listát/listákat átadja a határőröknek. Ha *vis maior* miatt a listát vagy listákat nem lehet a határőrökhöz eljuttatni, akkor egy példányt el kell küldeni a megfelelő határátkelőhelynek vagy hajózási hatóságnak, akik azt haladéktalanul továbbítják a határőröknek.

3.1.3. A két lista egyik – a határőr hivatalos aláírásával ellátott – példányát vissza kell juttatni a hajó kapitányának, aki azt a kikötőben történő tartózkodás alatt kérésre bemutatja.

⁽¹⁾ HL L 355., 2002.12.30., 1. o. A 849/2004/EK rendelettel (HL L 158., 2004.4.30., 1. o.) módosított rendelet.

- 3.1.4. A hajó kapitánya, vagy annak hiányában a hajótulajdonos képviselője a személyzet összeállításában vagy az utasok számában bekövetkezett minden változást haladéktalanul jelent az illetékes hatóságnak.

Ezenkívül, a kapitány haladéktalanul, lehetőleg még a kikötőbe történő befutás előtt, értesíti az illetékes hatóságokat arról, ha a hajón potyautasok tartózkodnak. A potyautasokért a hajó kapitánya a felelős.

- 3.1.5. A hajó kapitánya megfelelő időben és az érintett kikötőben hatályos szabályokkal összhangban értesíti a határőrséget a hajó indulásáról; ha azt nem tudja értesíteni, a megfelelő hajózási hatóságot kell tájékoztatnia. A határőrség vagy a hajózási hatóság veszi át a már korábban kitöltött és ellenjegyzett lista/listák másodpéldányát.

3.2. Egyes hajózási típusokra vonatkozó különleges ellenőrzési eljárások

Körutazást végző hajók

- 3.2.1. A körutazást végző hajó kapitánya, vagy annak hiányában a hajótulajdonos képviselője – legkésőbb az indulási kikötő elhagyása előtt 24 órával, és a tagállamok területén fekvő egyes kikötőkbe való befutás előtt – eljuttatja az illetékes határőrségeknek a hajó útvonaltervét és menetrendjét.

- 3.2.2. Ha a körutazást végző hajó útvonala kizárólag a tagállamok területén fekvő kikötőket érint, a 4. és 7. cikktől eltérően nem kell határforgalom-ellenőrzéseket végezni, és a hajó olyan kikötőkben is kiköthet, amelyek nem minősülnek határátkelőhelynek.

Mindazonáltal, a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése alapján e hajók személyzete és utasai is ellenőrzésnek vethetők alá.

- 3.2.3. Ha a körutazást végző hajó útvonala a tagállamok területén fekvő kikötőket és harmadik országbeli kikötőket egyaránt érint, a 7. cikktől eltérően a határforgalom-ellenőrzéseket a következők szerint kell végezni:

- a) amennyiben a körutazást végző hajó harmadik ország területén fekvő kikötőből érkezik, és először érint tagállami területen fekvő kikötőt, a személyzetet és az utasokat a 3.2.4. pontban említett személyzeti és utasnévjegyzék alapján beléptetési ellenőrzésnek kell alávetni.

A partra szálló utasokat a 7. cikkel összhangban beutazási ellenőrzésnek kell alávetni, kivéve ha a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése azt támasztja alá, hogy nincs szükség ilyen ellenőrzésre;

- b) amennyiben a körutazást végző hajó harmadik ország területén fekvő kikötőből érkezik, és újra tagállami területen fekvő kikötőt érint, a személyzetet és az utasokat a 3.2.4. pontban említett személyzeti és utasnévjegyzék alapján beléptetési ellenőrzésnek kell alávetni olyan mértékben, amennyiben az említett listákban a hajó korábbi, tagállami területen fekvő kikötőben való kikötése óta változás történt.

A partra szálló utasokat a 7. cikkel összhangban beléptetési ellenőrzésnek kell alávetni, kivéve ha a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése azt támasztja alá, hogy nincs szükség ilyen ellenőrzésre;

- c) amennyiben a körutazást végző hajó tagállam területén fekvő kikötőből érkezik és tagállami kikötőt érint, a partra szálló utasokat a 7. cikkel összhangban beléptetési ellenőrzésnek vetik alá, ha a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése azt indokolja;

- d) amennyiben a körutazást végző hajó tagállam területén fekvő kikötőből harmadik országbeli kikötőbe indul, a személyzetet és az utasokat – a személyzeti és utasnévjegyzék alapján – kiléptetési ellenőrzésnek vetik alá.

Amennyiben a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése ezt indokolja, a partra szálló utasokat a 7. cikkel összhangban kiléptetési ellenőrzésnek vetik alá;

- e) amennyiben a körutazást végző hajó tagállam területén fekvő kikötőből tagállami kikötőbe indul, nem kell kiléptetési ellenőrzést végezni.

Mindazonáltal, a belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelése alapján e hajók személyzete és utasai is ellenőrzésnek vethetők alá.

3.2.4. A személyzet és az utasok névjegyzéke a következőket tartalmazza:

- a) keresztnév és vezetéknév;
- b) születési idő;
- c) állampolgárság;
- d) az úti okmány száma és típusa, és adott esetben a vízum száma.

A körutazást végző hajó kapitánya, vagy annak hiányában a hajótulajdonos képviselője legkésőbb a tagállamok területén fekvő egyes kikötőkbe való befutás előtt 24 órával – vagy, ha az illető kikötőig tartó út 24 óránál rövidebb, akkor az előző kikötőben a beszállás befejezése után azonnal – eljuttatja az illetékes határőrségeknek a névjegyzékeket.

A névjegyzéket a tagállamok első indulási kikötőjében le kell bélyegezni, valamint ezt követően a jegyzék módosításának minden esetében. A névjegyzéket figyelembe kell venni a 3.2.3. pontban említett kockázatok értékelése során.

Sétahajózás

- 3.2.5. A 4. és 7. cikktől eltérően, a valamely tagállam területén fekvő kikötőből érkező vagy oda induló sétahajón utazó személyeket nem kell határforgalom-ellenőrzésnek alávetni, és az ilyen hajó olyan kikötőbe is befuthat, amely nem minősül határátkelőhelynek.

Azonban az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelésének megfelelően, és különösen ha valamely harmadik ország partvonala az érintett tagállam területének közvetlen közelében található, el kell végezni a személyek ellenőrzését és/vagy a sétahajó fizikai átkutatását.

- 3.2.6. A 4. cikktől eltérően a harmadik országból érkező sétahajó kivételesen olyan kikötőbe is befuthat, amely nem minősül határátkelőhelynek. Ilyen esetekben – annak érdekében, hogy a kikötőbe történő befutásra engedélyt kapjanak – a fedélzeten lévő személyek értesítik a kikötői hatóságokat. A kikötői hatóságok kapcsolatba lépnek a legközelebbi határátkelőhelynek minősülő kikötő hatóságaival, hogy a hajó érkezését jelentsék. Az értesítés a fedélzeten tartózkodó személyekről készült utaslista kikötői hatóságokhoz történő benyújtását jelenti. E listát legkésőbb érkezéskor a határőrök rendelkezésére kell bocsátani.

Hasonlóképpen, amennyiben *vis maior* esete miatt a harmadik országból érkező sétahajó olyan kikötőben kíván kikötni, amely nem minősül határátkelőhelynek, a kikötői hatóságok kapcsolatba lépnek a legközelebbi határátkelőhelynek minősülő kikötő hatóságaival, hogy a hajó érkezését jelentsék.

- 3.2.7. Az említett ellenőrzések során a hajó valamennyi műszaki jellemzőjét és a fedélzeten tartózkodó személyek nevét tartalmazó dokumentumot át kell adni. E dokumentum egy példányát át kell adni a beutazási és indulási kikötő hatóságainak. Amíg a hajó a tagállamok egyikének felségvizein marad, e jegyzék egy példányát a hajó iratai között kell tartani.

Part menti halászat

- 3.2.8. A 4. és 7. cikktől eltérően, a part menti halászattal foglalkozó hajók személyzetét, akik minden nap, vagy 36 órán belül visszatérnek a bejegyzett kikötőbe vagy a tagállamok területén fekvő bármely kikötőbe anélkül, hogy harmadik ország területén fekvő kikötőben kikötnének, nem kell rendszeresen ellenőrizni. Mindazonáltal, az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelését – különösen ha valamely harmadik ország partvonala az érintett tagállam területének közvetlen közelében található – figyelembe kell venni a végrehajtandó ellenőrzések gyakoriságának meghatározásánál. Az említett kockázatoknak megfelelően el kell végezni a személyek ellenőrzését és/vagy a hajó fizikai átkutatását.

- 3.2.9. Valamely tagállam területén található kikötőben nem bejegyzett, part menti halászattal foglalkozó hajók személyzetét a tengerészekre vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően kell ellenőrizni.

A hajó kapitánya értesíti az illetékes hatóságokat a személyzeti jegyzék változásáról és utasok esetleges jelenlétéről.

Kompjáratok

3.2.10. A harmadik ország területén fekvő kikötőből induló vagy oda érkező kompjáratok fedélzetén utazó személyeket ellenőrizni kell. Ezzel kapcsolatban a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) amennyiben lehetséges, a tagállamok a 9. cikkel összhangban külön sávokat létesítenek;
- b) a gyalogosan közlekedő személyeket egyenként kell ellenőrizni;
- c) a járművel utazókat a járműnél kell ellenőrizni;
- d) a komp azon utasait, akik autóbusszal utaznak, gyalogosan közlekedő utasoknak kell tekinteni. Ezen utasok az ellenőrzéshez leszállnak az autóbusról;
- e) a teherszállító járművek vezetőit és a kísérőket a járműnél kell ellenőrizni. Ezt az ellenőrzést alapvetően a többi utas ellenőrzésétől elkülönítve kell elvégezni;
- f) az ellenőrzések gyors elvégzése érdekében elegendő számú kaput kell biztosítani;
- g) különösen a jogellenes bevándorlók leleplezése céljából, szűrőpróbaszerű ellenőrzésnek kell alávetni az utasok által használt járműveket, valamint adott esetben a járműben elhelyezett rakományt és egyéb árut;
- h) a komp személyzetének tagjait ugyanúgy kell kezelni, mint a kereskedelmi hajó személyzetének tagjait.

4. Belvízi hajózás

- 4.1. A „külső határ átlépésével járó belvízi hajózás” magában foglalja valamennyi, üzleti vagy kedvtelési célú, hajó és úszó jármű használatát folyókon, csatornákon és tavakon.
 - 4.2. Az üzleti célú hajók tekintetében a kapitány és a fedélzetén alkalmazott személyek, akik szerepelnek a személyzeti listán, valamint e személyek családtagjai, akik a hajón laknak, a személyzet tagjának vagy azzal egyenértékűnek tekintendők.
 - 4.3. A 3.1–3.2. pontok vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni a belvízi hajózás ellenőrzésére.
-

VII. MELLÉKLET

A személyek egyes kategóriáira vonatkozó különleges szabályok

1. Államfők

Az 5. és a 7–13. cikktől eltérően az államfőket és küldöttségük tagjait – akiknek az érkezését és indulását a határőrségnek diplomáciai úton hivatalosan jelezték – nem kell határforgalom-ellenőrzésnek alávetni.

2. Pilóták és légi személyzet

2.1. Az 5. cikktől eltérően, a polgári repülésről szóló 1944. december 7-i egyezmény 9. mellékletében előírtak szerint légijármű-vezetői engedéllyel vagy szakszolgálati engedéllyel rendelkezők hivatásuk gyakorlása során és az említett okmányok alapján:

- a) beszállhatnak és kiszállhatnak a közbeeső repülőtéren vagy valamely tagállam területén található érkezési repülőtéren;
- b) beléphetnek annak a valamely tagállam területén elhelyezkedő városnak a területére, ahol a közbeeső repülőtér vagy érkezési repülőtér található;
- c) bármilyen közlekedési eszközzel valamely tagállam területén található repülőtérről utazhatnak, hogy az arról a repülőtérről induló repülőgépre felszálljanak.

Minden egyéb esetben teljesíteni kell az 5. cikk (1) bekezdésében előírt követelményeket.

2.2. A 6–13. cikket kell alkalmazni a légi személyzet ellenőrzésére. Ahol csak lehetséges, a légi személyzet ellenőrzésének elsőbbséget kell biztosítani. Pontosabban, az utasok ellenőrzése előtt, vagy egy e célra elkülönített helyen kell őket ellenőrizni. A 7. cikktől eltérően, a határellenőrzésért felelős személyek által ismert személyzetet a hivatásuk ellátása során csak szűrőpróbaszerű ellenőrzésnek kell alávetni.

3. Tengerészek

3.1. A 4. és 7. cikktől eltérően, a 2003. június 19-i (185. sz.) Genfi Egyezményrel, az 1965. április 9-i Londoni Egyezményrel és a vonatkozó nemzeti rendelkezésekkel összhangban kiadott tengerészigazolvánnyal rendelkező tengerészek számára a tagállamok engedélyezhetik, hogy a hajójuk által érintett kikötő területén vagy a környező településeken való tartózkodás céljából partra szállva a tagállamok területére belépjenek, anélkül hogy valamely határátkelőhelyen jelentkezniük, azzal a feltétellel, hogy szerepelnek hajójuk személyzeti jegyzékén, amelyet megelőzőleg az illetékes hatóságok által elvégzendő ellenőrzésre benyújtottak.

A belső biztonsággal és az illegális bevándorlással kapcsolatos kockázatok értékelésének megfelelően azonban a határőrök a partraszállás előtt a 7. cikkel összhangban ellenőrzésnek vetik alá a tengerészeket.

Amennyiben valamely tengerész veszélyt jelent a közrendre, a belső biztonságra vagy a közegészségügyre, megtagadható tőle a partraszállási engedély.

3.2. Azoknak a tengerészeknek, akik a kikötő közelében lévő településeken kívül szeretnének tartózkodni, az 5. cikk (1) bekezdésében megállapítottak szerint teljesíteniük kell a tagállamok területére való beutazás feltételeit.

4. Diplomata-, hivatali vagy szolgálati útlevéllel rendelkezők és nemzetközi szervezetek tagjai

4.1. Tekintettel a kiváltságokra és mentességeikre, a tagállamok által elismert harmadik országok vagy azok kormánya által kiadott diplomata-, hivatali vagy szolgálati útlevél birtokosai, valamint a 4.4. pontban felsorolt nemzetközi szervezetek által kiadott okmányok birtokosai, akik feladataik ellátásával kapcsolatban utaznak, a határforgalom-ellenőrzés során elsőbbségben részesíthetők a többi utassal szemben, bár – adott esetben – továbbra is a vízumkötelezettség hatálya alá tartoznak.

Az 5. cikk (1) bekezdésének c) pontjától eltérően az említett okmányok birtokosainak nem kell bizonyítaniuk, hogy rendelkeznek megfelelő anyagi fedezettel.

- 4.2. Ha a külső határon megjelenő személy kiváltságokra és mentességekre hivatkozik, a határőr kérheti, hogy státusát megfelelő okmányok, különösen az akkreditáló állam által kiállított igazolások, diplomata-útlevel vagy egyéb okmány bemutatásával igazolja. Amennyiben kétségei vannak, a tisztviselő sürgős esetben közvetlenül a külügyminisztériumtól kérhet felvilágosítást.
- 4.3. A diplomáciai vagy konzuli képviseletekhez akkreditált személyek és családtagjaik a 19. cikk (2) bekezdésében említett igazolvány és a határátlépésre jogosító okmány bemutatásával léphetnek be a tagállamok területére. Továbbá, a 13. cikktől eltérően, a határőr nem tagadhatja meg a diplomata-, hivatali és szolgálati útlevelek birtokosainak a tagállamok területére történő beléptetését anélkül, hogy konzultálna a megfelelő nemzeti hatóságokkal. Ez érvényes arra az esetre is, ha a személyre vonatkozóan figyelmeztető jelzést vittek be a SIS-be.
- 4.4. A nemzetközi szervezetek által a 4.1. pontban meghatározott célokra kiadott okmányok elsősorban a következők:
- az Egyesült Nemzetek laissez-passer igazolványa, amelyet az Egyesült Nemzetek és szakosított intézményeinek személyzete számára adnak ki az Egyesült Nemzetek szakosított intézményeinek kiváltságairól és mentességeiről szóló, New Yorkban 1947. november 21-én aláírt egyezmény alapján,
 - az Európai Közösség (EK) által kiadott laissez-passer igazolvány,
 - az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) által kiadott laissez-passer igazolvány,
 - az Európa Tanács főtitkársága által kiadott laissez-passer igazolvány,
 - az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erőik jogállásáról szóló megállapodás III. cikkének (2) bekezdése szerint kiadott okmányok (katonai személyi igazolvány és utazási parancs, kiküldetési rendelvénnyel, illetve egyéni vagy csoportos menetparancs), valamint a Partnerség a Békéért keretében kiadott okmányok.

5. Határ menti ingázók

- 5.1. A határ menti ingázók ellenőrzésére vonatkozó eljárásokra a határellenőrzés általános szabályai, különösen a 7. és a 13. cikk, az irányadóak.
- 5.2. A 7. cikktől eltérően, azokat a határ menti ingázókat, akiket az azonos határátkelőhelyen történő gyakori határátlépés miatt a határőrök jól ismernek, és akikre vonatkozóan – kezdeti ellenőrzés alapján – a SIS-ben vagy valamely nemzeti adatállományban nem adtak ki figyelmeztető jelzést, csak szűrőpróbaszerű ellenőrzéseknek kell alávetni annak vizsgálatára, hogy rendelkeznek-e érvényes, a határátlépésre feljogosító okmánnyal és teljesítik-e a szükséges beutazási feltételeket. Ezeket a személyeket időről időre váratlanul, rendszertelen időközökben alapos ellenőrzésnek kell alávetni.
- 5.3. Az 5.2. pont rendelkezéseit más kategóriába tartozó, a határt rendszeresen átlépő személyekre is ki lehet terjeszteni.

6. Kiskorúak

- 6.1. A határőrök különleges figyelmet fordítanak az – akár felnőtt kíséretében, akár anélkül utazó – kiskorúakra. A külső határt átlépő kiskorúakat – az ezen rendeletben előírtak szerint – a be- és kiutazáskor a felnőttekkel azonos módon ellenőrzik.
- 6.2. Abban az esetben, ha a kiskorút felnőtt kíséri, a határőrnek ellenőriznie kell, hogy a kiskorút kísérő személyek rendelkeznek-e szülői felügyeleti joggal, különösen ha a kiskorút csak egy felnőtt kíséri, és alapos a gyanúja annak, hogy a kiskorút jogellenesen vitték el a szülői felügyeleti jogot jogszerűen gyakorló személy(ek) felügyelete alól. Ez utóbbi esetben a határőrnek további vizsgálatot kell folytatnia az érintettek által adott információk közötti ellentmondások kiderítése érdekében.
- 6.3. A kíséret nélkül utazó kiskorúak esetében – az úti okmányok és az igazoló okmányok alapos ellenőrzésével – a határőröknek azt kell biztosítaniuk, hogy a kiskorúak a szülői felügyeletet gyakorló személy(ek) akarata ellenére nem hagyják el a tagállamok területét.

VIII. MELLÉKLET

Állam neve

Állam logója (Hivatal neve)

(1)

A RÖVID TARTÓZKODÁS IDŐTARTAMÁRA VONATKOZÓ FELTÉTEL TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ BIZONYÍTÉK ELFOGADÁSA, AMENNYIBEN AZ ÚTI OKMÁNYBAN NEM SZEREPEL A BELÉPTETŐBÉLYEGZŐ LENYOMATA

.....-án/-én órakor helyen,

a(z) aláíró hatóság előtt megjelent:

vezetéknév: utónév:

születési idő: születési hely: nem:

állampolgárság: lakóhely:

úti okmány: száma:

kiállításának helye: ideje:

vízum száma: kiállító hatóság (szükség esetén):

időtartama, a kiállítás okai:

Tekintettel a tagállamok területén való tartózkodása időtartamára vonatkozóan általa bemutatott bizonyítékra, úgy kell tekinteni, hogy a fent nevezett személy tagállam területére-án/-én órakor lépett be határátkelőhelyen.

Az aláíró hatóság elérhetősége:

Tel.:

Fax:

E-mail:

Az érintett személy kézhez kapja e dokumentum másolatát.

Érintett személy

Felelős tisztviselő
+ bélyegző

(1) Norvégia és Izland esetében nem szükséges az ország betűjele.